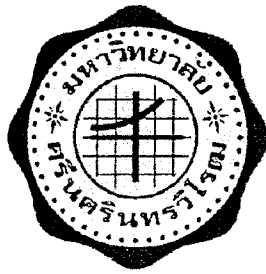

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
เลขที่ 16 กุมภาพันธ์ 2558 กรุงเทพมหานคร

มคอ. 2

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557)

สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา   มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะ/สถาบัน/สำนัก   บัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อหลักสูตร

ระดับดุษฎีบัณฑิต

ภาษาไทย: หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์

ภาษาอังกฤษ: Doctor of Philosophy Program in Development Education

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ระดับดุษฎีบัณฑิต

ภาษาไทย ชื่อเต็ม: ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (พัฒนศึกษาศาสตร์)

ชื่อย่อ: ปร.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์)

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม: Doctor of Philosophy (Development Education)

ชื่อย่อ: Ph.D. (Development Education)

3. วิชาเอก/แขนงวิชา (ถ้ามี)

-

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แบบ 2.1 จำนวนไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

ระดับปริญญาเอก แบบ 2.1 เน้นการศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์

5.2 ภาษาที่ใช้

จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย

5.3 การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตชาวไทยที่สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

ไม่มี

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์เพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติเห็นชอบหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557 เริ่มใช้ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 (ชื่อเดิม หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2548)

ได้รับอนุมัติเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 6/2555 เมื่อวันที่ 28 เดือน มิถุนายน พ.ศ.2555

ได้รับอนุมัติเห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 6/2556 เมื่อวันที่ 8 เดือน ตุลาคม พ.ศ.2556

ได้รับอนุมัติเห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 9/2557 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2557

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมในการเผยแพร่คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คาดว่าจะเผยแพร่ในปีการศึกษา 2560

8. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

1. อาจารย์ นักวิชาการศึกษา ในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานวิชาการภาครัฐและเอกชน
2. นักวิจัยด้านพัฒนาการศึกษาและสังคม ในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

9. ชื่อ นามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับที่	รายชื่อคณาจารย์	คุณวุฒิการศึกษา ตรี-โท-เอก(สาขาวิชา) ปีที่จบ	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	เลข ประจำตัว ประชาชน
1	ผศ.ดร.พิศมัย รัตนโรจน์สกุล	พณ.บ.(การตลาด)(เกียรตินิยมอันดับสอง) ,2528 บธ.บ.(บัญชี) ,2547 บธ.ม.(การเงิน) ,2532 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2545	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
2	อ.ดร.กิตติกร สันคติประภา	ร.บ.(การระหว่างประเทศ) ,2526 M.Sc.(Development Studies) ,2530 ร.ม.(ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) ,2531 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2550	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ The University of Bath, UK. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
3	อ.ดร.ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์	สส.บ.(สังคมสงเคราะห์) (เกียรตินิยม อันดับสอง) ,2542 สส.ม.(สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา), 2546 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2552	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

ใช้สถานที่จัดการเรียนการสอนของ สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

สถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ดังปรากฏในบทสังเคราะห์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 สามารถกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยกระทบต่อสังคมไทยอย่างกว้างขวาง นั่นคือ ผลกระทบต่อโครงสร้าง สถาบัน พฤติกรรม ค่านิยม บรรทัดฐาน อันเป็นรากฐานสำคัญของพฤติกรรมบุคคลและกลุ่มในสังคม ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าในแง่การจัดการศึกษาแล้ว ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมมีผลต่อการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้มีทั้งปัจจัยภายนอกและภายในประเทศ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายนอกประเทศได้แก่

1. วิกฤตเศรษฐกิจและการเงินโลกทำให้ประเทศทั้งหลายปรับเปลี่ยนกฎระเบียบการบริหารจัดการใหม่ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือการต่อรองทางการค้าระหว่างประเทศ และประเด็นทางสังคมที่ประเทศต่าง ๆ หยิบยกขึ้นมา เพื่อเป็นมาตรการในการกำหนดกติกาเหล่านั้น เช่น ความโปร่งใส ปัญหาโลกร้อน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิมนุษยชน อันเป็นการให้ความสำคัญกับการ

เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อหลักสูตรในแง่เป็นปัจจัยภายนอกอันเป็นบริบทที่ส่งผลต่อการทำความเข้าใจการศึกษากับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ควรตระหนักและรู้เท่าทันปัญหาเพื่อรอดพ้นจากการครอบงำ และนำไปสู่การเสียเปรียบและสร้างปัญหาความไม่เท่าเทียมกันต่อไป ดังนั้น หลักสูตรจึงมีการวางแผนหรือกำหนดให้ผู้ศึกษามีความรู้ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนากับการศึกษา

2. การรวมกลุ่มกันทางเศรษฐกิจในชาติอาเซียน เพื่อร่วมมือกันพัฒนาความก้าวหน้าและเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน อันเป็นแนวทางการสร้างพลังทางเศรษฐกิจจากการเป็นประชาชาติสู่ความร่วมมือในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันกำหนดกติกา กฎระเบียบบริหารจัดการเศรษฐกิจซึ่งอาจมีผลกระทบต่อแรงงาน การเอารัดเอาเปรียบทางทรัพยากรธรรมชาติที่มีฐานไม่เท่าเทียม การสื่อสารเทคโนโลยี สิทธิมนุษยชน และปัญหาทางสุขภาพ ดังนั้น หลักสูตรจึงวางแผนให้ศึกษามิติทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคแบบบูรณาการ/เชื่อมโยงประเด็นปัญหาต่างๆ โดยอาศัยความรู้ทางเศรษฐกิจเป็นกรอบแนวคิดเพื่อสร้างความเข้าใจปัญหาแบบองค์รวม

3. ความมั่นคง ความเสมอภาค ปัญหาผู้ก่อการร้ายทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชาติบ้านเมือง เป็นปัญหาท้าทายต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรความเสี่ยงของวิกฤติให้สอดคล้องและทันต่อเหตุการณ์ ในด้านนี้ หลักสูตรจึงกำหนดให้มีการศึกษาความรู้ด้านสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โดยมุ่งการทำความเข้าใจความเป็นพหุสังคมทางด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษา ถิ่นอาศัย เพื่อเข้าใจปัญหาความมั่นคง ความเสมอภาค และความรุนแรงทางสังคมได้

4. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศทำให้โลกมีความแปรปรวน ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และความเสี่ยงต่างๆ สร้างความสูญเสียต่อระบบนิเวศ และสังคมเป็นอย่างมาก กล่าวคือระบบนิเวศของโลกมีการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพของประชาชน และโรคพืช รวมทั้งสัตว์อื่นๆ สร้างความเสียหายต่อธัญญาหารและสังคม ในด้านนี้ จึงกำหนดให้สามารถประยุกต์ศาสตร์ต่างๆ มาทำการศึกษาวิจัย โดยมีวิธีวิทยาที่สามารถเผยให้เห็นว่าที่มาของปัญหานั้นเป็นมาอย่างไร เนื้อหาสาเหตุที่นำไปสู่การสร้างแนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาได้

ปัจจัยภายในประเทศได้แก่

1. แม้ว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยอยู่ในระดับพอเพียงสำหรับการเป็นหลักประกันรายได้ของประชากรก็ตาม แต่ผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกยังผลให้เศรษฐกิจไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับภูมิภาคและโลกลดลง การลงทุนภายในประเทศมีแนวโน้มลดลง สถานการณ์เศรษฐกิจภายในประเทศเป็นตัวบท (Text) ที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของผู้คนว่าเป็นผู้คนยากจน คนรวย คนเมือง คนชนบทอย่างไร ดังนั้น หลักสูตรพัฒนาศึกษาศาสตร์จึงควรตระหนักถึงบทบาทของตัวบทดังกล่าว

2. สังคมไทยก้าวสู่ความเป็นสังคมผู้สูงอายุ ส่วนเด็กและวัยแรงงานลดลงสถานะเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อระบบคุณภาพประชากรในด้านสวัสดิการที่ให้แก่กลุ่มต่างๆ การให้การศึกษาที่มีคุณภาพและการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่ดีพอ อีกทั้งการที่สังคมมีประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น อาจมีผลกระทบต่อตลาดแรงงานในอนาคต และตลอดจนผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายการดูแลสุขภาพและการจัด

สวัสดิการสังคมด้วย ดังนั้น หลักสูตรควรให้ความสนใจประเด็นปัญหาประชากรตามกลุ่มวัย ไม่ว่าจะเป็นเด็ก วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ว่ามีกระบวนการพัฒนาให้ชีวิตมีคุณภาพอย่างไร ยึดประเด็นปัญหาการศึกษา เป็นหลัก เช่น ผู้สูงอายุถูกกีดกันจากการมีส่วนร่วมในสังคมด้วยวิธีการใด และจะดึงคนกลุ่มนี้แก้ปัญหา สังคมอย่างไร

3. สภาพการณ์ทางการเมืองมีความขัดแย้งสูง แบ่งเป็นฝ่ายเพื่อสนับสนุนการเมือง ฝ่ายตนโดยอาศัยการชุมนุมทางการเมืองในหลายระดับ ได้นำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง จนเกิดบาดเจ็บและล้มตายและยังมีความไม่สงบเรียบร้อยในชายแดนภาคใต้ จนนำมาซึ่งผลกระทบภาพรวมของความมั่นคงประเทศ ความขัดแย้ง ความรุนแรงอันเนื่องจากโครงสร้างทาง สังคมที่มีศูนย์อำนาจกระจุกในบางส่วน และเป็นส่วนน้อยนั้นสร้างความรุนแรงเชิงโครงสร้างอย่างไร เป็นประเด็นที่หลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์ ควรต้องเผยให้เห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนดสร้างความไม่ เท่าเทียมอย่างไร แล้วแก้ไขด้วยการสร้างความเป็นสังคมเท่าเทียมและมีศักดิ์ศรีอย่างไร

4. ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมลง ส่งผลให้สภาพแวดล้อมเป็น ปัญหารุนแรงยิ่งขึ้น และใช้ทรัพยากร (พลังงานอย่างสิ้นเปลือง) ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อภัยพิบัติ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ฐานการผลิตภาคเกษตรกรรม ความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น หลักสูตรจึงวางแผนการศึกษาให้เห็นถึงการพัฒนาที่มุ่ง เอาความเจริญทางเศรษฐกิจเป็นตัวตั้งนั้นทำลายทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร สร้างความเสียดูดยภาพ จนนำไปสู่ความรุนแรงในการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร การทำความเข้าใจปัญหานี้หากชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ มีความสัมพันธ์ที่คนอยู่กับธรรมชาติแบบสอดคล้อง ไม่ ทำลายนั้นคือมนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสันติสุข

ปัญหาทั้งจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในประเทศดังกล่าวข้างต้น สัมพันธ์กับการ พัฒนาประเทศซึ่งดำเนินการมาตลอดตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 10 ฉบับที่ผ่านมา นั้นคือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 7 ฉบับแรกเน้นการพัฒนาความเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเป็นเมือง ความเจริญก้าวหน้าหรือความทันสมัยรุ่งเรือง ซึ่งผลการพัฒนา แม้ว่าได้วางรากฐาน โครงสร้างพื้นฐานและสถาบันทางสังคมให้มั่นคงระดับหนึ่ง จนสามารถทำหน้าที่ได้ตามเป้าหมายของ การพัฒนา แต่ผลของการพัฒนาที่ตามมาคือ ความเจริญกระจุกตัวในตัวเมืองและรายได้ทางเศรษฐกิจ อยู่ในกลุ่มคนบางกลุ่มที่เป็นกลุ่มน้อย ต่อประเด็นปัญหานี้แม้ว่าในบางสมัยของการบริหารประเทศ รัฐบาลพยายามกระจายการพัฒนาไปสู่ชนบทโดยกำหนดงบประมาณและโครงการต่างๆ แต่ก็ยังไม่ สามารถกระจายความเจริญอย่างเท่าเทียมกัน และสร้างคุณภาพชีวิตดีขึ้นมาได้

สถานการณ์ปัจจุบัน หากพิจารณาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 แล้วพบว่า ทิศทางการพัฒนาประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนา คุณภาพคนทุกช่วงวัย พัฒนาลักษณะการเรียนรู้แบบบูรณาการ ปลูกฝังจิตที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ความ มีระเบียบวินัย สร้างสำนึกให้รับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมาย สิทธิมนุษยชน ค่านิยมในการบริโภค ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สถานการณ์นี้ย่อมมีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ ให้ นำไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาคน โดยการพัฒนาลักษณะในครั้งนี้นี้เห็นว่า การพัฒนาคนซึ่งเป็น ประเด็นสำคัญที่มองคนในฐานะเป็นผู้กระทำการ (Agent) ที่สามารถกำหนดความปรารถนาแห่งการ มี

ชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี มีคุณธรรมและจริยธรรม ส่วนวิธีการเรียนการสอนของหลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์ในฐานะเป็นสหวิทยาการ อันเป็นสาขาที่สามารถศึกษาประเด็นการพัฒนาคนในมิติของการศึกษาแบบบูรณาการนั้น ทำโดยอาศัยความรู้ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์มาเป็นเครื่องมือทางความคิดและยึดหลักการเน้นประเด็นปัญหาการศึกษาเพื่อพัฒนาคน และมีวิธีวิทยาที่เหมาะสม ซึ่งได้แก่ การศึกษาด้วยการเชื่อมโยงความรู้ (ทฤษฎี) ประเด็นปัญหา วิธีการหาความรู้ เทคนิควิธีการวิเคราะห์/สังเคราะห์/การสร้างความรู้

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

สังคมไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์วิกฤตความเสื่อมถอยทางจริยธรรมและคุณธรรม มีลักษณะความเป็นพหุวัฒนธรรมมากขึ้น เป็นผลอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ผ่านการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ มีปัญหาหลากหลายเกิดขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเช่น การแพร่ระบาดของยาเสพติด การพนัน การบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย สิ้นเปลือง และทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ซึ่งเป็นระบบที่สร้างให้คนไทยมีช่องทางสื่อสารอันเป็นฐานของการปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เครือข่ายการสื่อสารจึงทำให้เกิดวัฒนธรรมย่อยขึ้นมา จึงมีการแสวงหาอัตลักษณ์ผ่านเครือข่าย เปิดโอกาสในการสร้างสถานการณ์ที่เป็นความเสี่ยงให้กับสังคมไทย กล่าวคือ ทำให้คนไทยมีข่าวสารมากและเข้าถึงได้ง่าย จนทำให้เกิดการปรับตัวไม่ทัน ไม่สามารถใช้วิจารณญาณในการเลือกรับข่าวสารได้อย่างดีพอ การขาดคุณสมบัตินี้ ทำให้เป็นผู้ที่เปราะบาง หรือขาดวิจารณญาณในการเลือกรับวัฒนธรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินชีวิต ท่ามกลางการขาดวัฒนธรรมไทยที่เข้มแข็ง จึงทำให้ไม่มีภูมิคุ้มกันด้านวัฒนธรรมที่เพียงพอ ประเด็นปัญหาสังคม วัฒนธรรมเหล่านี้ ยังนำไปสู่ความเสื่อมถอยด้านจริยธรรมและคุณธรรม ตลอดจนการลดทอนศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ดังเห็นได้จากสังคมไทยกำลังเผชิญกับการทุจริตคอร์รัปชัน การใช้ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส ความรุนแรงในครอบครัว การแย่งชิงทรัพยากรระหว่างชุมชน และความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน ขบวนการยุติธรรมมีปัญหาในหลายด้าน ทำให้แก้ปัญหาได้ไม่เต็มที่ สังคมไทยขาดความเอื้อเฟื้อ เอื้ออาทรใช้อำนาจเป็นใหญ่ จึงทำให้จริยธรรม คุณธรรมของคนในสังคมลดน้อยลง

12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 และ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

ผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและภายนอก รวมทั้งสถานการณ์ หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้นนั้น มีผลกระทบหรืออิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร จึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว โดยปรับปรุงหลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้สามารถบูรณาการทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโดยยึดประเด็นปัญหาสังคมเป็นจุดบูรณาการ ด้วยวิธีการศึกษาวิจัยอย่างเหมาะสมกับลักษณะปัญหา

โดยเฉพาะการแก้ปัญหาที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ประเด็นของการพัฒนาสังคมที่มีความหลากหลายอย่างเช่นปัจจุบันนี้ จะพัฒนาหลักสูตรให้บัณฑิตมีมุมมองแบบองค์รวม โดยการประยุกต์ ทฤษฎีจากสาขาวิชาต่างๆ ทางสังคมศาสตร์ เช่น สังคมวิทยา มนุษยวิทยา จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และอื่น ๆ ให้เข้ากับลักษณะปัญหาเพื่อการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาหลักสูตรมุ่งสู่การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอก ให้เป็นนักวิชาการ อาจารย์ หรือนักวิจัย ให้เข้าใจปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมว่า สัมพันธ์กับคนในฐานะที่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญสำหรับการพัฒนาที่คำนึงถึงการมีคุณธรรมจริยธรรม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงเพิ่มรายวิชาทั้งที่เป็นทฤษฎี ซึ่งมีลักษณะการประยุกต์เพื่อศึกษา ประเด็นของความเป็นมนุษย์ ตามแนวคิดที่มีความจำเป็นต่อการสร้างพื้นฐานของการวิเคราะห์และนำไปประกอบการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และนำไปใช้ในการแก้ปัญหา

1.2.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ ดำเนินการปรับปรุงครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การสนองตอบต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตมีคุณภาพสูงออกไปสู่สังคมมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษาที่สามารถเป็นนักวิชาการที่มีความสามารถ ศึกษาวิธีประยุกต์ใช้วิชาการอย่างซื่อสัตย์ต่อปริญญาหรือวิชาการ มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยจิตสำนึกว่า การพัฒนาเป็นการสร้างปัญญาให้คนในสังคมมีความรู้เท่าทัน และสร้างสรรค์สังคมอย่างมีศักดิ์ศรีและเท่าเทียมกัน

บัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ เป็นผู้มีความสามารถทางการวิจัยเพื่อสร้างความรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้จากการวิจัย เผยแพร่งานวิจัยไปสู่สังคมอย่างกว้างขวาง บัณฑิตสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ เป็นผู้สนใจปัญหาสังคม ตื่นตัวต่อปัญหาสังคม กล่าวหาญในอันที่จะวิพากษ์สังคม เสนอความเห็นทางวิชาการในฐานะเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถชี้แนะปัญหาสังคมอย่างได้ลึกซึ้งและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้

13. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

ไม่มี

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

การศึกษากับการพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของสิทธิเสรีความเป็นมนุษย์ ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และความเป็นธรรมในสังคม

1.2 ความสำคัญ

หลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์เริ่มเปิดสอนครั้งแรกตั้งแต่ พ.ศ.2517 ซึ่งเป็นยุคที่สังคมไทยเน้นการพัฒนาแบบทันสมัย หรือการวัดความเจริญจากการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมองว่าสังคมจะก้าวหน้าได้ต้องเน้นปัจจัยต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง จากมุมมองการพัฒนาดังกล่าว การจัดหลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์ในยุคนั้น จึงนำการจัดการศึกษาให้เป็นเครื่องมือการพัฒนาประเทศ โดยอาศัยศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ คือ สังคมวิทยา จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ และมานุษยวิทยา ดังนั้น ลักษณะสาขาวิชาจึงมีลักษณะสหวิทยาการ เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศ จะเห็นได้ว่า ความสนใจของหลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์ มีเป้าหมายหลักอยู่ที่การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ กล่าวคือ การที่จะทำให้ประเทศก้าวไปสู่ความทันสมัยหรือเป็นสังคมอุตสาหกรรมสมัยใหม่นั้น จะต้องจัดระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการมองเช่นนี้เป็นการดูความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการพัฒนาเชิงกลไก ทำให้การวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาที่ซับซ้อนไม่ครอบคลุมและลึกซึ้งเพียงพอ

แนวทางการมองการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ถูกตั้งข้อสงสัยว่าทำไม การศึกษาไม่สามารถส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมาย หรือตอบสนองต่อการแก้ปัญหาของประเทศได้ ด้วยเหตุนี้ ในภายหลังจึงเริ่มมองว่าพัฒนศึกษาศาสตร์ต้องมุ่งสร้างกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาในมิติต่างๆ ร่วมกัน เป็นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา มุ่งประเด็นการแก้ปัญหาเด่นเป็นสำคัญ ซึ่งสหประชาชาติได้กำหนดว่า พัฒนศึกษาศาสตร์มุ่งสนใจศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ศึกษาความเป็นมนุษย์ การพึ่งตนเองได้ และความเป็นธรรมในสังคม เป็นภาระหน้าที่ของนักพัฒนศึกษา ที่ต้องเข้าใจประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ที่มีทั้งประเทศด้อยพัฒนาและพัฒนาแล้ว (United Nations ,1975 อ้างใน Osler ,1994 : 51)

การมองพัฒนศึกษาศาสตร์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า มีขอบเขตกว้างและเนื้อหาครอบคลุมหลากหลายสาขาวิชา การจะเข้าใจประเด็นปัญหาได้ต้องอาศัยการสร้างองค์ความรู้แบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) และใช้วิธีวิทยา (Methodology) อันหลากหลายที่ขึ้นอยู่กับประเด็นที่มุ่งศึกษาวิจัย

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะดังนี้

1.31 มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ

1.32 มีความสามารถในการใช้ความรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียม สิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ อันเป็นพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรมในการพัฒนาประเทศ

1.33 มีความสามารถในการวิจัย สร้างองค์ความรู้ มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้สู่สังคมได้

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ กำหนดแผนพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงให้สำเร็จภายในเวลา 5 ปี ภายใน พ.ศ.2561 โดยมีแผนด้านต่างๆ พร้อมกลยุทธ์และตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ดังนี้

แผนพัฒนา/แผนการเปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้
1. ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ. กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามประเมินหลักสูตร - การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์ สกอ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานประเมินตนเองตามระบบประกันคุณภาพของหลักสูตร 2. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ปรับปรุงใหม่
2. การจัดทำทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม โดยการจัดทำตำราและสื่ออิเล็กทรอนิกส์	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำตำราและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนตำราและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น
3. การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการติดตามทบทวนหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - ปรึกษาหารือร่วมกันของคณาจารย์ในการติดตามคุณภาพของหลักสูตร 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานการประชุม
4. ความต้องการของตลาดแรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> - การสำรวจความต้องการของผู้เข้าศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานการสำรวจ
5. การให้คำปรึกษาทางวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดให้มีโครงการประชุมวิชาการเพื่อนำไปสู่การทำปฏิญญานิพนธ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนนิสิตที่ได้รับคำปรึกษา
6. พัฒนาศักยภาพคณาจารย์	<ul style="list-style-type: none"> - รับอาจารย์ใหม่ที่มีคุณภาพและประสบการณ์พอเพียงพอต่อการรับผิดชอบการเรียนการสอน - ส่งเสริมการวิจัยของอาจารย์ - การอบรม สัมมนาและการดูงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการวิจัยของอาจารย์ - รายงานผลการอบรมพร้อมหลักฐานการนำผลการอบรมไปใช้กับการเรียนการสอน

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

จัดการศึกษาเป็นแบบทวิภาค ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

หากมีความจำเป็นอาจจัดการศึกษาในภาคฤดูร้อนได้ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2554

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2554 หมวดที่ 1 ข้อที่ 7 และข้อที่ 8

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ใน/นอกวันเวลาราชการ ส่วนภาคการศึกษาเป็นไปตามการกำหนดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททุกสาขา และมีคุณสมบัติทั่วไปอื่นๆ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2554 หมวดที่ 3 ข้อที่ 17

2.3 ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

นิสิตมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างและหลากหลาย อาจารย์ผู้สอนต้องปูพื้นฐานโดยเฉพาะแนวคิดด้านการศึกษาและสังคมศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่าน/เรียนทฤษฎีที่มีระดับความซับซ้อนสูงขึ้นไปและการอ่านตำรา ซึ่งในระดับปริญญาเอกเกือบทั้งหมดเป็นภาษาอังกฤษ ผู้เรียนมีความคุ้นเคยน้อยและความสามารถในการอ่านต้องการพัฒนาอีกมากพอสมควร

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ 2.3

1. โครงการพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษ
2. จัดรายชื่อนหนังสือสำหรับนิสิต ในด้านการศึกษาและพื้นฐานทฤษฎีสังคมศาสตร์เพื่อให้นิสิตได้อ่านสำหรับการปูพื้นฐานความรู้/แนวคิดทางด้านการศึกษาและสังคมศาสตร์ให้อยู่ในระดับเดียวกัน
3. การเรียนการสอนเน้นแบบสัมมนาที่ผู้สอนมอบให้อ่านเอกสาร แล้วนำมาอภิปรายในชั้นเรียนโดยพยายามให้นิสิตสามารถนำการสัมมนา และอภิปรายสรุปความเห็นได้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ วิธีการนี้เราทราบว่าไม่คุ้นเคยสำหรับนักศึกษาไทย แต่หากได้รับการฝึกอย่างจริงจังแล้ว จะเห็นพัฒนาการและความสามารถของนิสิตได้

2.5 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

จำนวนนิสิต	จำนวนนิสิตแต่ละปีการศึกษา				
	2557	2558	2559	2560	2561
ชั้นปีที่ 1	5	5	10	10	10
ชั้นปีที่ 2	0	5	5	10	10
ชั้นปีที่ 3	0	0	5	5	10
รวม	5	10	20	25	30
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	0	0	5	5	10

2.6 งบประมาณตามแผน

2.6.1 รายละเอียดการประมาณการค่าใช้จ่ายในหลักสูตรเป็นรายปี (หน่วย : บาท)

รายการ	ค่าใช้จ่าย	ยอดสะสม (ต่อหัว)
หมวดค่าใช้จ่ายการจัดการเรียนการสอน - ค่าวัสดุการเรียนการสอน (40,000 บาท (ต่อคนตลอดหลักสูตร) - ค่าตอบแทนอาจารย์พิเศษ (1,500 บาท * 25 ครั้ง) - ค่านิเทศฝึกงานภาคสนาม 35,000 บาท (ต่อคนตลอดหลักสูตร) - การนำเสนอผลงาน - ค่าประชาสัมพันธ์หลักสูตร	40,000 37,500 35,000 25,000 20,000	157,500
หมวดค่าใช้จ่ายส่วนกลางระดับคณะ - งบประมาณหน่วยงาน (ร้อยละ 5) - งบใช้ของหน่วยงาน (ร้อยละ 5) - ค่าส่วนกลางคณะหรือคำสาธณูปโภค (ร้อยละ 2)	9,075 9,075 3,630	179,280
หมวดค่าปริญญาบัตร - ค่าตอบแทนการควบคุมปริญญาบัตร (อัตราต่อหัว)	18,000	197,280
หมวดค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ค่าส่วนกลางของมหาวิทยาลัย (4,360บาท*จำนวนปี) (3 ปี) - ค่าธรรมเนียมหอสมุดกลาง (3,000 บ.*จำนวนปี) (3 ปี) - ค่าธรรมเนียมสำนักคอมพิวเตอร์ (1,040 บ.*จำนวนปี) (3 ปี) - ค่าธรรมเนียมบัณฑิตวิทยาลัย (5,904 บ.*จำนวนปี) (3 ปี)	13,080 9,000 3,120 17,712	240,192
หมวดกองทุนพัฒนามหาวิทยาลัย (15%)	36,583	276,775
งบประมาณรวมตลอดหลักสูตร		276,775
ค่าธรรมเนียมเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร		280,000

2.7 ระบบการศึกษา

/ แบบชั้นเรียน

- แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก
- แบบทางไกลผ่านสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-learning)
- แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- อื่น ๆ (ระบุ)

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย (ถ้ามี)เป็นไปตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554 หมวด 7 ข้อ
38-41

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

3.1 หลักสูตร

3.1.1 จำนวนหน่วยกิต

สำหรับผู้เข้าศึกษาด้วยวุฒิปริญญาโท (ระดับปริญญาเอก) แบบ 2.1 หน่วยกิต
ตลอดหลักสูตร...63...หน่วยกิต

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

รายละเอียด	ปร.ด.
	สำหรับผู้สำเร็จปริญญาโท แบบ 2.1
รายวิชา	27
1 หมวดวิชาบังคับ	21
2 หมวดวิชาเลือก	6
3 วิทยานิพนธ์	36
รวม	63

13.1.1 รายวิชาโครงสร้างหลักสูตร (หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
พัฒนศึกษาศาสตร์)

หมวดวิชาบังคับ (21 หน่วยกิต) ได้แก่ รายวิชาต่อไปนี้

หมวดพัฒนศึกษาศาสตร์ (9 หน่วยกิต) ประกอบด้วย

พฒ 711	กระบวนการทัศน์ของพัฒนศึกษาศาสตร์	3(3-0-6)
DE 711	Paradigms of Development Education	
พฒ 712	สัมมนาการคิดเชิงวิพากษ์ทางพัฒนศึกษาศาสตร์	3(1-4-4)
DE 712	Seminar in Critical Thinking in Development Education	
พฒ 811	ปฏิบัติการภาคสนามทางพัฒนศึกษาศาสตร์	3(1-6-2)
DE 811	Field Work in Development Education	

หมวดสังคมศาสตร์ (6 หน่วยกิต) ประกอบด้วย

พฒ 721	ปรัชญาทางสังคมศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ	3(3-0-6)
DE 721	Philosophy of Social Science and National Development	
พฒ 722	ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ	3(3-0-6)
DE 722	Social Science Theory and National Development	

หมวดระเบียบวิธีวิจัย (6 หน่วยกิต) ประกอบด้วย

พฒ 731	วิธีวิทยาสำหรับการวิจัยทางด้านสังคม	3(2-2-5)
DE 731	Methodology for Social Research	
พฒ 732	สถิติสำหรับการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์	3(2-2-5)
DE 732	Statistics for Social Science Research	

หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยเลือกเรียนในหมวดพัฒนศึกษาศาสตร์
จำนวน 3 หน่วยกิต และหมวดสังคมศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดพัฒนศึกษาศาสตร์

พฒ 812	การวิจัยเชิงคุณภาพทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์	3(2-2-5)
DE 812	Qualitative Research in Development Education	
พฒ 813	สัมมนาวิธีวิทยาวิจัยด้านพัฒนศึกษาศาสตร์	3(1-4-4)
DE 813	Seminar in Development Education Research Methodology	

หมวดสังคมศาสตร์

พฒ 821	เศรษฐศาสตร์การศึกษา	3(3-0-6)
DE 821	Economics of Education	
พฒ 822	การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง	3(3-0-6)
DE 822	Civic Education	
พฒ 823	สัมมนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม	3(1-4-4)
DE 823	Seminar in Intercultural Development Education	
พฒ 824	สัมมนาวิจัยทางสังคมกับการศึกษาด้านเพศภาวะ	3(1-4-4)
DE 824	Seminar in Social Research and Gender Education	

ปริญญาานิพนธ์

พฒ 991	ปริญญาานิพนธ์ 36 หน่วยกิต
DE 991	Dissertation

ความหมายของรหัสวิชา

<u>เลขรหัสตัวแรก</u>	หมายถึง	ระดับของรายวิชา
7	หมายถึง	สำหรับชั้นปีที่ 1
8-9	หมายถึง	สำหรับชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป
<u>เลขรหัสตัวกลาง</u>	หมายถึง	หมวดวิชา
1	หมายถึง	หมวดพัฒนศึกษาศาสตร์
2	หมายถึง	หมวดสังคมศาสตร์
3	หมายถึง	หมวดระเบียบวิธีวิจัย
9	หมายถึง	ปริญญาานิพนธ์
<u>เลขรหัสตัวหลัง</u>	หมายถึง	ลำดับที่รายวิชาตามเลขรหัสตัวกลาง

3.1.5 แผนการศึกษา

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1		ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2	
พฒ 711 กระบวนทัศน์ของ พัฒนศึกษาศาสตร์	3(3-0-6)	พฒ 712 สัมมนาการคิดเชิงวิพากษ์ ทางพัฒนศึกษาศาสตร์	3(1-4-4)
พฒ 721 ปรัชญาทางสังคมศาสตร์ กับการพัฒนาประเทศ	3(3-0-6)	พฒ 731 วิธีวิทยาสำหรับการวิจัย ทางด้านสังคม	3(2-2-5)
พฒ 722 ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ กับการพัฒนาประเทศ	3(3-0-6)	พฒ 732 สถิติสำหรับการวิจัยทางด้าน สังคมศาสตร์	3(2-2-5)
		พฒ *** วิชาเลือก	3(x-x-x)
รวมจำนวนหน่วยกิต	9 หน่วยกิต	รวมจำนวนหน่วยกิต	12 หน่วยกิต
ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1		ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2	
พฒ 811 ปฏิบัติการภาคสนามทาง พัฒนศึกษาศาสตร์	3(1-6-2)	พฒ 991 ปริญญาานิพนธ์	12 หน่วยกิต
พฒ *** วิชาเลือก	3(x-x-x)		
QUA 900 สอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)			
รวมจำนวนหน่วยกิต	6 หน่วยกิต	รวมจำนวนหน่วยกิต	12 หน่วยกิต
ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1		ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2	
พฒ 991 ปริญญาานิพนธ์	12 หน่วยกิต	พฒ 991 ปริญญาานิพนธ์	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิต	12 หน่วยกิต	รวมจำนวนหน่วยกิต	12 หน่วยกิต

3.1.6 คำอธิบายรายวิชา

หมวดวิชาบังคับ (21 หน่วยกิต)

หมวดพัฒนศึกษาศาสตร์ (9 หน่วยกิต)

พฒ 711 กระบวนทัศน์ของพัฒนศึกษาศาสตร์

3(3-0-6)

DE 711 Paradigms of Development Education

ความหมาย ลักษณะของกระบวนทัศน์ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เริ่มจากวิถีคิดภายใต้ความทันสมัยซึ่งสัมพันธ์กับการสร้างการศึกษาสมัยใหม่ โครงการพัฒนา การนำประเทศไปสู่ภาวะของ “การพัฒนา” ที่สร้างผลกระทบต่อวิถีชีวิต การเรียนรู้ และภูมิปัญญาของชุมชนและสังคม การเคลื่อนตัวขององค์ความรู้ด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ การเรียนรู้ปัญหาจากการพัฒนา การปรับเปลี่ยนหรือถอนอุดมการณ์ กฎเกณฑ์ ความรู้เดิม รวมถึงการสร้างขั้นใหม่บนฐานคิดของการพึ่งพาตนเอง การตระหนักถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียม และความยั่งยืน

พฒ 712 สัมมนาการคิดเชิงวิพากษ์ทางพัฒนศึกษาศาสตร์

3(1-4-4)

DE 712 Seminar in Critical Thinking in Development Education

อภิปรายฐานคิดในการวิพากษ์การพัฒนา โดยเชื่อมโยงกับการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา การทำความเข้าใจกระบวนทัศน์ที่อยู่เบื้องหลังความรู้ มโนทัศน์ ทักษะ และข้อถกเถียงในเรื่องที่ศึกษา การไม่ยอมจำนนต่อกฎระเบียบหรือความรู้วิชาการ โดยปราศจากการวิพากษ์ และความกล้าที่จะแสดงทัศนะบนจุดยืนของตนเองอย่างมีเหตุผลและด้วยสำนึกทางจริยธรรม

พฒ 811 ปฏิบัติการภาคสนามทางพัฒนศึกษาศาสตร์

3(1-6-2)

DE 811 Field Work in Development Education

ฝึกปฏิบัติการภาคสนามในกระบวนการวิจัยทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ การกำหนดประเด็นงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและการพัฒนาสังคม การจัดทำเค้าโครงการวิจัย การเลือกพื้นที่วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์/ตีความข้อมูล การสร้างแก่นของเรื่อง และการนำเสนอผลการวิจัย

หมวดสังคมศาสตร์ (6 หน่วยกิต)

พฒ 721 ปรัชญาทางสังคมศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ

3(3-0-6)

DE 721 Philosophy of Social Science and National Development

ฐานคิด และเป้าหมายของความเป็นศาสตร์ หลักการสำคัญของศาสตร์ สัจนิยม ประจักษ์นิยม การเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ การใช้วิธีการทดลอง การนิรนัย อุปนัย การลดทอน แยกส่วน และองค์รวม ตามแนวคิดศาสตร์ในสังคมศาสตร์ และการประยุกต์หลักของปรัชญาสังคมศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนาประเทศบนฐานคิดของการพึ่งพาตนเอง และความเป็นธรรมในสังคม

พฒ 722 ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ

3(3-0-6)

DE 722 Social Science Theory and National Development

แนวคิดทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ มานุษยวิทยา สำนักโครงสร้างหน้าที่นิยม โครงสร้างนิยม และหลังโครงสร้างนิยม แนวคิดการพัฒนาการเมือง ความทันสมัยทางการเมือง บทบาทของรัฐในการพัฒนา แนวคิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพึ่งพา เศรษฐศาสตร์ทางเลือก เศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดจิตวิทยาสังคม และสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การประยุกต์วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์ประเด็นที่สนใจ และเสนอแนวทางการพัฒนาประเทศที่เอื้อต่อการปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึงการเสริมสร้างความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคมในมิติต่าง ๆ

หมวดระเบียบวิธีวิจัย (6 หน่วยกิต)

พฒ 731 วิธีวิทยาสำหรับการวิจัยทางด้านสังคม

3(2-2-5)

DE 731 Methodology for Social Research

วิธีวิทยาในการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมวิธี การวิเคราะห์องค์ความรู้ การเชื่อมโยงความรู้ในเชิงทฤษฎีมานุษยวิทยา จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา และศึกษาศาสตร์ การออกแบบการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัย

พฒ 732 สถิติสำหรับการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์

3(2-2-5)

DE 732 Statistics for Social Science Research

วิธีการรวบรวมข้อมูลและระเบียบวิธีทางสถิติสำหรับงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ ทั้งที่มีตัวแปรเดียวและหลายตัวแปร ประเภทของข้อมูล การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การให้เหตุผลทางสถิติ ข้อจำกัดทางสถิติ การใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผล

หมวดวิชาเลือก (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)

หมวดพัฒนศึกษาศาสตร์

พฒ 812 การวิจัยเชิงคุณภาพทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ 3(2-2-5)

DE 812 Qualitative Research in Development Education

การเชื่อมโยงเป้าหมายในการสร้างองค์ความรู้ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ การเลือกใช้วิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีฐานราก การตีความ การวิเคราะห์ห้วงทกรรม การศึกษาเรื่องเล่า การศึกษาอัตชีวประวัติ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประเด็นทางสังคมและปรากฏการณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

พฒ 813 สัมมนาวิธีวิทยาวิจัยด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ 3(1-4-4)

DE 813 Seminar in Development Education Research Methodology

อภิปรายวิเคราะห์ประเด็นทางวิธีวิทยาของงานวิจัยทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ ประเด็นปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา และสังคม และแนวโน้มของปัญหาทางพัฒนศึกษาศาสตร์

หมวดสังคมศาสตร์

พฒ 821 เศรษฐศาสตร์การศึกษา 3(3-0-6)

DE 821 Economics of Education

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์มหภาค เน้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การจัดสรรทรัพยากร การวางแผนกำลังคนกับการลงทุนด้านการศึกษา การจัดการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสถาบันการศึกษากับตลาดแรงงาน

พฒ 822 การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง 3(3-0-6)

DE 822 Civic Education

หลักการ แนวคิด บทบาทการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ การสร้างพลังความเป็นพลเมืองผู้รู้คิด คุณธรรมของความเป็นพลเมือง หลักการพื้นฐานของการปกครองในระบบประชาธิปไตยและการปกครองโดยกฎหมาย หลักการของความเป็นพลเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง การเมืองภาคประชาชน และการไว้ความรุนแรง

พฒ 823 สัมมนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม

3(1-4-4)

DE 823 Seminar in Intercultural Development Education

อภิปรายกลวิธีในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การพัฒนาการศึกษาระหว่างวัฒนธรรม การทำความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา เพศภาวะ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สีผิว และอื่น ๆ อันเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ ความร่วมมือ ความขัดแย้ง และการต่อรองของอัตลักษณ์ที่แตกต่างระหว่างวัฒนธรรมซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา เพื่อนำไปสู่การประยุกต์วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์ประเด็นที่สนใจ และเสนอแนวทางการพัฒนาประเทศที่เอื้อต่อการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างวัฒนธรรม และการเปิดใจยอมรับในความแตกต่างระหว่างมนุษย์

พฒ 824 สัมมนาวิจัยทางสังคมกับการศึกษาด้านเพศภาวะ

3(1-4-4)

DE 824 Seminar in Social Research and Gender Education

อภิปรายปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเพศภาวะ เพศวิถี ประเด็นเรื่องเพศ และการพัฒนาสังคม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเชิงทฤษฎี เน้นทฤษฎีแนวสตรีนิยม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเพศภาวะ การวิเคราะห์วิพากษ์ประเด็นปัญหา และทั้งการเลือกใช้อธิบายและเทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูลกับโครงการวิจัยหรือปริญญานิพนธ์อย่างเหมาะสม

ปริญญานิพนธ์

พฒ 991 ปริญญานิพนธ์

36 หน่วยกิต

DE 991 Dissertation

ค้นคว้าและวิจัยทางพัฒนศึกษาศาสตร์ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาของการพัฒนา และการใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสม

3.2 ชื่อ สกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

3.2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ ที่	รายชื่อคณาจารย์	คุณวุฒิการศึกษา ตรี-โท-เอก(สาขาวิชา) ปีที่จบ	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	เลข ประจำตัว ประชาชน
1	ผศ.ดร.พิศมัย รัตนโรจน์สกุล	พณ.บ.(การตลาด)(เกียรตินิยมอันดับสอง) ,2528 บธ.บ.(บัญชี) , 2547 บธ.ม.(การเงิน) ,2532 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2545	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
2	อ.ดร.กิตติกร สันคติประภา	รบ.(การระหว่างประเทศ) ,2526 M.Sc.(Development Studies) ,2530 ร.ม.(ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ),2531 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2550	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ The University of Bath, UK. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
3	อ.ดร.ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์	สส.บ.(สังคมสงเคราะห์) (เกียรตินิยม อันดับสอง) ,2542 สส.ม.(สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา), 2546 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2552	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
4	อ.ดร.นงลักษณ์ จันทาทากุล	พย.บ.(พยาบาล) ,2529 ศศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ) ,2534 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2547	วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
5	อ.ดร.ศรัณย์ พิมพ์ทอง	บช.บ.(เกียรตินิยมอันดับสอง) ,2544 ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) ,2550 ปร.ด.(พัฒนาสังคมและการจัดการ สิ่งแวดล้อม) ,2554	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	*****

3.2.2 อาจารย์ประจำ

ลำดับ ที่	รายชื่อคณาจารย์	คุณวุฒิการศึกษา ตรี-โท-เอก(สาขาวิชา) ปีที่จบ	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	เลข ประจำตัว ประชาชน
1	ผศ.ดร.สุรุจณี ปัดไธสง	ศศ.บ.(รัฐศาสตร์) ,2523 พ.บ.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์) ,2526 ร.ด.(รัฐศาสตร์) ,2534	มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	*****
2	อ.ดร.กิตติกร สันคิตีประภา	ร.บ.(การระหว่างประเทศ) ,2526 M.Sc.(Development Studies) ,2530 ร.ม.(ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) ,2531 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2550	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ The University of Bath, UK. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
3	อ.ดร.ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์	สส.บ.(สังคมสงเคราะห์) (เกียรตินิยม อันดับสอง) ,2542 สส.ม.(สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา), 2546 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2552	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
4	อ.ดร.นงลักษณ์ จันทภากุล	พย.บ.(พยาบาล) ,2529 ศศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ) ,2534 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2547	วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****
5	อ.ดร.จิตติมา เจือไทย	พย.บ.(พยาบาล)(เกียรตินิยมอันดับสอง) ,2536 ศศ.ม.(พัฒนาสังคม) ,2542 กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) ,2551	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	*****

3.2.3 อาจารย์พิเศษ

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิ และสาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา
1	ศาสตราจารย์ ดร.เสมอชัย พูลสุวรรณ	Ph.D. (Anthropology)	The University of Michigan , U.S.A.
2	ศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์	Ph.D. (Political Science)	University of Hawaii at Manoa , U.S.A
3	รองศาสตราจารย์ ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล	Ph.D. (Demography)	Australian National University
4	รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์	Ph.D. (Sociology)	Iowa State University
5	รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สมบูรณ์	Ph.D. (Political Science)	Michigan ,U.S.A.
6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมภรณ์ บุษปธำ	Ph.D. (Comparative Social Policy)	University of Pennsylvania , U.S.A
7	ดร.ชูศักดิ์ ชัมภลลิขิต	Ph.D. (Research Methodology)	University of Pittsburgh , U.S.A
8	ดร.เกษม เพ็ญภินันท์	Ph.D. (Philosophy)	New School for Social Research
9	ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล	วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา)(ถ้ามี)

ไม่มี

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

5.1 คำอธิบายโดยย่อ

การวิจัย วิทยานิพนธ์และโครงการด้านการวิจัยทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ โดยเน้นการวิพากษ์ ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ทางพัฒนศึกษาศาสตร์ ในหัวข้อตามความสนใจของนิสิต ทั้งนี้ โดยมีกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย โดยที่ในระหว่างการทำวิจัย ต้องมีการตีพิมพ์ผลงานในวารสารทางวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติ

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

- 1) มีความรู้ในระเบียบวิธีการวิจัย และสามารถสร้างองค์ความรู้แบบองค์รวม
- 2) มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการและรู้เท่าทันปัญหาสังคมได้อย่างลุ่มลึก
- 3) มีความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเข้าถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม
- 4) สามารถนำเสนอ และเผยแพร่งานวิจัย ในการประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ และแสดงความคิดเห็นในเชิงอภิปรายต่องานวิจัยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

5.3 ช่วงเวลา

ผู้เรียนสามารถเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา โดยมีเวลาเรียนในหลักสูตรทั้งหมด คือ 6 ปีการศึกษา

5.4 จำนวนหน่วยกิต

ผู้เรียนต้องทำวิทยานิพนธ์ จำนวนไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

5.5 การเตรียมการ

- 1) อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำนิสิต โดยให้นิสิตเป็นผู้เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวข้อที่นิสิตสนใจ
- 2) อาจารย์ที่ปรึกษาจัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาและการติดตามการทำงานของนิสิต
- 3) จัดเตรียมเอกสารและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย เช่น เอกสารหรือบทความทางด้านการวิจัย และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หอจดบันทึกสำหรับการศึกษาระเบียบวิธีการวิจัย

5.6 กระบวนการประเมินผล

มีการประเมินความก้าวหน้าของการวิจัย โดยให้นิสิตได้นำเสนอความก้าวหน้า การสอบปากเปล่า และเอกสารรายงานความก้าวหน้าต่ออาจารย์ประจำหลักสูตร รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพของงานวิจัย และการตีพิมพ์ผลงานวิจัย โดยผลงานปริญญานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล
1. มีความสามารถสูงในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปสู่การปฏิบัติ	กำหนดให้นิสิตมีการค้นคว้าประเด็นทางพัฒนาศาสตร์ และนำเสนอการประยุกต์ใช้องค์ความรู้สู่การปฏิบัติ
2. มีความรู้ความสามารถสูงในการคิดริเริ่มและสร้างสรรค์งานวิจัย เพื่อคุณภาพที่ดีในสังคม	ให้นิสิตอภิปรายในชั้นเรียนและเข้าร่วมอภิปรายในเวทีทางวิชาการ ตลอดจนการคิดหัวข้อวิจัยที่สามารถวิพากษ์และสร้างพื้นที่ทางความรู้ให้เกิดขึ้นในสังคม
3. ยึดมั่นในอุดมการณ์ทางวิชาการและมีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต	ในทุกรายวิชามีการเน้นย้ำผ่านการอภิปรายเพื่อแสดงจุดยืนทางวิชาการ
4. มีความตระหนักและเคารพในความหลากหลายของความเป็นมนุษย์	ทุกรายวิชาให้นิสิตได้อภิปรายเพื่อถอดรหัสเจตจำนงของความรู้ที่สร้างความไม่เป็นธรรมและอภิปรายถึงคุณค่าในการประกอบสร้างตัวตนที่หลากหลายของความเป็นมนุษย์

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

1.2.1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
(1) มีความเข้าใจถึงความแตกต่างและความหลากหลาย (2) ยึดมั่นในศักดิ์ศรีของมนุษย์ (3) แสดงออกถึงหนทางของการสร้างพลังหรือศักดิ์ศรีของผู้เสียเปรียบ	- การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชา - มีการจัดอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคม	- ประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตจากความคิดเห็นที่นิสิตได้แลกเปลี่ยน - นิสิตร่วมประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของตนเองที่มีต่อบริบทรอบข้าง

2.2 ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>(1) มีความรู้อย่างลึกซึ้งใน ทฤษฎีทางด้านพัฒนา ศาสตร์</p> <p>(2) มีความรู้ที่เป็นปัจจุบัน</p> <p>(3) มีความรู้ในระเบียบวิธีการ วิจัยและสามารถประยุกต์ใช้ใ นการศึกษาปรากฏการณ์ทาง สังคม</p> <p>(4) สามารถสร้างความรู้แบบ องค์กรร่วมโดยยึดคนและชุมชน เป็นศูนย์กลาง</p>	<p>- กระตุ้นให้นิสิตได้ร่วม อภิปรายทั้งในชั้นเรียนและนอก ชั้นเรียน</p> <p>- เชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายใน รายวิชาต่าง ๆ หรือในหัวข้อที่ นิสิตมีความสนใจ</p>	<p>- พิจารณาจากการมีส่วนร่วมใน ชั้นเรียน ความสามารถในการ อภิปราย คุณภาพของรายงานที่ ได้รับมอบหมาย</p> <p>- ให้นิสิตประเมินตนเองและ ประเมินการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน</p>

2.3 ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>(1) มีความรู้เท่าทันและ สามารถวิพากษ์ความรู้</p> <p>(2) สามารถบูรณาการทฤษฎี ความรู้และการวิจัยในการทำ ความเข้าใจปรากฏการณ์ทาง สังคม</p> <p>(3) มีความคิดริเริ่มทาง วิชาการ</p>	<p>- ฝึกให้นิสิตได้สะท้อน กระบวนการคิดของตนเอง</p> <p>- เปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดง ความคิดเห็นในประเด็นที่ แตกต่างเพื่อกระตุ้นทักษะการ วิพากษ์</p>	<p>- พิจารณาจากการมีส่วนร่วมใน ชั้นเรียน ความสามารถในการ อภิปรายและคุณภาพของงานที่ ได้รับมอบหมาย</p> <p>- ให้นิสิตประเมินตนเองและ สังเคราะห์ความรู้ที่ได้รับจากใ นการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน</p>

2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>(1) สามารถแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างเป็นระบบ</p> <p>(2) มีความรับผิดชอบในการทำงานของตนเองและงานกลุ่ม</p> <p>(3) สามารถรับฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการเรียนรู้การสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดให้มีการทำงานร่วมกัน - เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมคิดริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อสนับสนุนความสามารถเชิงวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาจากผลงานทั้งการนำเสนอและรายงานที่ได้รับมอบหมาย - ครูอาจารย์และนิสิตประเมินตนเองและกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอน	วิธีการวัดและประเมินผล
<p>(1) สามารถสื่อสารให้เห็นถึงความรุนแรงของอำนาจที่จัดกระทำให้มนุษย์บางกลุ่มกลายเป็นผู้เสียเปรียบทางสังคม และสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาในการดำเนินชีวิตของผู้เสียเปรียบทางสังคมได้อย่างลุ่มลึก</p> <p>(2) มีทักษะในการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ</p> <p>(3) มีทักษะในการนำเสนอและสื่อสารโดยอาศัยเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การอภิปรายในชั้นเรียนและนำเสนอรายงานที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม - มีการจัดสอนที่มีการฝึกปฏิบัติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาจากคุณภาพของรายงานในการนำเสนอ - การสื่อสารที่ยื่นอยู่ข้างผู้เสียเปรียบในสังคม

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

สรุปมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังนี้

ด้านที่ 1 คุณธรรมและจริยธรรม

1. มีความเข้าใจถึงความแตกต่างและความหลากหลาย
2. ยึดมั่นในศักดิ์ศรีของมนุษย์
3. แสดงออกถึงหนทางของการสร้างพลังหรือศักดิ์ศรีของผู้เสียเปรียบ

ด้านที่ 2 ความรู้

1. มีความรู้อย่างลึกซึ้งในทฤษฎีทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์
2. มีความรู้ที่เป็นปัจจุบัน
3. มีความรู้ในระเบียบวิธีการวิจัยและสามารถประยุกต์ใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม
4. สามารถสร้างความรู้แบบองค์รวมโดยยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง

ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา

1. มีความรู้เท่าทันและสามารถวิพากษ์ความรู้
2. สามารถบูรณาการทฤษฎีความรู้และการวิจัยในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม
3. มีความคิดริเริ่มทางวิชาการ

ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. สามารถแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างเป็นระบบ
2. มีความรับผิดชอบในการทำงานของตนเองและงานกลุ่ม
3. สามารถรับฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ

ด้านที่ 5 การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. สามารถสื่อสารให้เห็นถึงความรุนแรงของอำนาจ ที่จัดกระทำให้มนุษย์บางกลุ่มกลายเป็นผู้เสียเปรียบทางสังคม และสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาในการดำเนินชีวิตของผู้เสียเปรียบทางสังคมได้อย่างลุ่มลึก
2. มีทักษะในการใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูล
3. มีทักษะในการนำเสนอและสื่อสารโดยอาศัยเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	1.คุณธรรมจริยธรรม			2. ความรู้				3.ทักษะทางปัญญา			4.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ			5. ทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)
พฒ 711 กระบวนการค้นคว้า พัฒนาศึกษาศาสตร์	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○
พฒ 712 สัมมนาการคิดเชิง วิพากษ์ทางพัฒนาศึกษาศาสตร์	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	○
พฒ 721 ปรัชญาทางสังคม ศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	●
พฒ 722 ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ กับการพัฒนาประเทศ	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	○
พฒ 731 วิธีวิทยาสำหรับ การวิจัยทางด้านสังคม	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○
พฒ 732 สถิติสำหรับการวิจัย ทางด้านสังคมศาสตร์	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●
พฒ 811 ปฏิบัติการภาคสนาม ทางพัฒนาศึกษาศาสตร์	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	●
พฒ 812 การวิจัยเชิงคุณภาพ ทางด้านพัฒนาศึกษาศาสตร์	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○
พฒ 813 สัมมนาวิธีวิทยาวิจัยด้าน พัฒนาศึกษาศาสตร์	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○

รายวิชา	1.คุณธรรมจริยธรรม			2. ความรู้				3.ทักษะทางปัญญา			4.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ			5. ทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)
พฒ 821 เศรษฐศาสตร์การศึกษา	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●
พฒ 822 การศึกษาเพื่อความเป็น พลเมือง	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●
พฒ 823 สัมมนาการศึกษาเพื่อ การพัฒนาระหว่างวัฒนธรรม	●	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	●
พฒ 824 สัมมนาวิจัยทางสังคม กับการศึกษาด้านเพศภาวะ	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○
พฒ 991 ปรินญาณินพนธ์	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

ไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554 หมวดที่ 5 การวัดและประเมินผลการศึกษา สรุปดังนี้

- การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาให้ได้ระบบค่าระดับชั้นดังนี้

ระดับชั้น	ความหมาย	ค่าระดับชั้น
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.0
B+	ดีมาก (Very Good)	3.5
B	ดี (Good)	3.0
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	2.5
C	พอใช้ (Fair)	2.0
D+	อ่อน (Poor)	1.5
D	อ่อนมาก (Very Poor)	1.0
E	ตก (Fail)	0.0

- การประเมินผลการสอบพิเศษตามข้อกำหนดของหลักสูตร ได้แก่ การสอบภาษา (Language Examination) การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) และการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) และการประเมินคุณภาพปริญญาณิพนธ์ให้ผลการประเมินเป็น ผ่าน P (Pass) หรือไม่ผ่าน F (Fall)

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

หลักสูตรมีกระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้าน ตามที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยให้นิสิตมีการประเมินการเรียนการสอนในระดับรายวิชา ส่วนการทวนสอบในระดับหลักสูตร ทำโดยการมีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการทวนสอบมาตรฐานการเรียนรู้

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554 หมวดที่ 9 การขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร ข้อที่ 48

เงื่อนไขสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต

การศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต (ปร.ต.) สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ เป็นแผนการศึกษาที่มีการทำปริญญาณิพนธ์ นิสิตที่จะสำเร็จการศึกษาได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- มีเวลาเรียนที่มหาวิทยาลัยนี้ไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา และมีระยะเวลาศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
  - สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตร
  - ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมของรายวิชาไม่ต่ำกว่า 3.00
  - สอบภาษาต่างประเทศได้
  - สอบวัดคุณสมบัติได้
  - เสนอปฏิญานิพนธ์ตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัย และสอบผ่านการสอบปากเปล่า
- ปฏิญานิพนธ์ขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปฏิญานิพนธ์ ที่บัณฑิตวิทยาลัย แต่งตั้ง
- ส่งปฏิญานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
  - ผลงานปฏิญานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มี
- กรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

หมวดที่ 6 การพัฒนาอาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

1.1 การปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่เรื่องบทบาท ความรับผิดชอบ ต่อผลการเรียนรู้ของนิสิตในรายวิชา

1.2 ชี้แจงปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหลักสูตร มอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น รายละเอียดหลักสูตร คู่มือการศึกษาและหลักสูตร คู่มืออาจารย์ กฎระเบียบต่าง ๆ

1.3 สนับสนุนให้ผู้สอนเข้าร่วมสัมมนาเชิงวิชาการ และอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะในการบูรณาการความรู้จากงานวิจัยและการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล

- ส่งเสริมการเข้าอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

- สนับสนุนการศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ของคณาจารย์ และนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

- มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จัดสรรทุนสนับสนุนให้คณาจารย์ทำวิจัย

- ส่งเสริมให้คณาจารย์ทำงานวิจัยเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ

- การศึกษาดูงาน การประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ การร่วมเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพอาจารย์

- สร้างระบบและกลไกในการบริการวิชาการทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ แก่ชุมชนในลักษณะบูรณาการกับการเรียนการสอน และการวิจัย

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพ

1. การบริหารหลักสูตร

มีการดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยการบริหารหลักสูตร จะเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและนโยบายของมหาวิทยาลัย รวมทั้งปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และมีการประเมินผลความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนรู้ในทุกภาคการศึกษา

2. การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน

2.1 การบริหารงบประมาณ

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี งบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยจะมีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและรายได้ของหลักสูตร มีการจัดสรรงบประมาณรายได้ ให้สอดคล้องกับการวางแผน การจัดหา การใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิต

2.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

- ห้องศึกษาค้นคว้างานวิจัยเชิงคุณภาพ ห้องเรียน ห้องประชุม ไว้บริการแก่นิสิต รวม 4 ห้อง
- ตำราวิชาการด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ วัฒนธรรมศึกษา รัฐศาสตร์ ในห้องศึกษาค้นคว้างานวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในรูปหนังสือจำนวน 1,000 รายการ รวมทั้งสำนักหอสมุดได้มีการจัดหนังสือ และสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนศึกษาศาสตร์

- เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับนิสิต จำนวน 6 เครื่อง

2.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

- จัดให้มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกและจากต่างประเทศ มาเป็นอาจารย์พิเศษบรรยายเป็นระยะ

- ประสานงานกับสำนักหอสมุดกลางในการจัดซื้อหนังสือ ฐานข้อมูลทางวิชาการ และตำราที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของอาจารย์และนิสิต

- วางแผนและจัดทำข้อเสนองบประมาณครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การเรียนการสอน

2.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

สำรวจความต้องการ และประเมินความพอเพียงของการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน ทุกภาคการศึกษา เพื่อดำเนินการจัดให้มีทรัพยากรการเรียนการสอนที่เพียงพอ และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การบริหารคณาจารย์

3.1 การรับอาจารย์ใหม่

มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.2 การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตามและทบทวนหลักสูตร

มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณาจารย์ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

3.3 การแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ

การแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษคำนึงถึงคุณวุฒิ ประสบการณ์ และความรู้ความสามารถในรายวิชาที่จะแต่งตั้ง

4. การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

4.1 การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

บุคลากรสายสนับสนุนควรมีคุณวุฒิตั้งแต่ระดับปริญญาตรีในสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตร

4.2 การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน

บุคลากรสายสนับสนุนควรได้รับการฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนา/ดูงานในด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยคนละ 1 ครั้ง/ปี

5. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนิสิต

5.1 การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และอื่น ๆ แก่นิสิต

มีการให้คำปรึกษาด้านวิชาการและอื่น ๆ แก่นิสิต โดยผ่านระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท รวมทั้งจัดระบบการประสานงานนัดหมาย และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตอย่างเป็นระบบทั้งตามตารางเวลาหรือนัดหมาย

5.2 การอุทธรณ์ของนิสิต

การอุทธรณ์ของนิสิตสามารถดำเนินการได้กรณีทีนิสิตมีข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องทางด้านวิชาการ

6. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรจะมีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สํารวจการมีงานทำของบัณฑิต และสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ตัวบ่งชี้และเป้าหมาย	ปีการศึกษา				
	2557	2558	2559	2560	2561
1. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงาน หลักสูตร	X	X	X	X	X
2. มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานสาขา/สาขาวิชา(ถ้ามี)	X	X	X	X	X
3. มีรายละเอียดของรายวิชา ตามแบบ มคอ.3 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ตามแบบ มคอ.5 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ. 7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ. 3 อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว		X	X	X	X
8. อาจารย์ใหม่ทุกคน(ถ้ามี) ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
9. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	X	X	X	X	X
10. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน(ถ้ามี)ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	X	X	X	X	X
11. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0				X	X
12. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0				X	X

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

- การประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยการสอบ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การปฏิบัติงาน รวมทั้งการทำรายงานของนิสิต เพื่อนำผลดังกล่าวไปใช้ในการปรับการเรียนการสอนต่อไป

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

- การประเมินการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาโดยนิสิต รวมทั้งแลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อร่วมกันอภิปรายและเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

- นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร
- ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์
- นายจ้างและ/หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ดำเนินการประเมินตามตัวบ่งชี้ที่ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 7 ข้อ 7 ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

ประชุมเพื่อพิจารณาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินที่ได้จากอาจารย์และนิสิต และนำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร รวมทั้งมีการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตรโดยคณาจารย์ประจำหลักสูตรและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต่อไป

ภาคผนวก ก

ประวัติและผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ประวัติและผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ-นามสกุล	ดร.พิศมัย รัตนโรจน์สกุล
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด	ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่ได้รับ	สถานที่ศึกษา	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาเอก	กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2545
ปริญญาโท	บธ.ม.(การเงิน)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2532
ปริญญาตรี	พณ.บ.(การตลาด) (เกียรตินิยมอันดับสอง)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2528
	บธ.บ.(บัญชี)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2547

ผลงานทางวิชาการ

1. บทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2554. “สร้างชีวิตใหม่ในเรือนจำ,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ปีที่ 31 ฉบับที่ 1(มกราคม-มีนาคม 2554).

2. การนำเสนอผลงานวิจัย conference /abstract /proceedings

พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. “กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อสร้างระบบอาหารท้องถิ่นในสังคมสมัยใหม่”. ผลงานวิจัยนำเสนอในการประชุมวิชาการ : การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 2 “พลังการเรียนรู้ก้าวสู่สากล” วันที่ 12 กันยายน 2556 ณ อาคารสาโรช บัวศรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. “กระบวนการสร้าง ผลิตภัณฑ์ และปรับตัวของภูมิปัญญาท้องถิ่น: กรณีศึกษา การเปลี่ยนแปลงของภูมิปัญญาจากผลผลิตมะพร้าว จังหวัดสมุทรสงคราม”. ผลงานวิจัยนำเสนอในการประชุมวิชาการ : การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 1 “พลังการเรียนรู้ก้าวสู่สากล” วันที่ 12 กันยายน 2555 ณ ห้องประชุมสาโรช บัวศรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

3. บทความวิชาการ

พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2553. “มโนทัศน์ว่าด้วย “ทุนทางสังคม” ของชุมชนไทย,” วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 11, ฉบับที่ 1(มกราคม-มิถุนายน 2553).

พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2549. “ชีวิตประมง,” ใน ทุนชุมชน: รากแก้วของการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม. กรุงเทพฯ: ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2543. “องค์ความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นไทย,” ใน เอกสารประกอบการประชุมประจำปีว่าด้วยเรื่องชุมชน ครั้งที่ 1. วันที่ 30-31 พฤษภาคม 2543. โรงแรมเชอราตัน กรุงเทพฯ.

4. หนังสือ ตำรา

พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2555. แนวคิดเชิงสังคมศาสตร์กับการศึกษา และบทวิเคราะห์ว่าด้วยสังคมและการศึกษาในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นภาพรณี หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, อีรวลัย วรรณโนทัย, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และ กิตติกร สันคติประภา. 2555. การใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำข้อกำหนดกรุงเทพฯ ไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักในกิจการพระตำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา กระทรวงยุติธรรม.

นภาพรณี หะวานนท์ และพิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2549. เรียนรู้กระบวนการสร้างทุนทางสังคมของชุมชน. กรุงเทพฯ: ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นภาพรณี หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, สุรวุฒิ บัดโธสง และพิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2549. ความรู้จากกลุ่มน้ำลำพระเพลิง. กรุงเทพฯ: ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

5. งานวิจัย / ทุนวิจัยที่ได้รับ

เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล, ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และ กิตติกร สันคติประภา. 2557. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการสร้างการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง. รายงานการวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจ ในพระตำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรม.

เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และคณะ. 2556. กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อสร้างระบบอาหารท้องถิ่นในสังคมสมัยใหม่. ทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2555. กระบวนการสร้าง ผลิตภัณฑ์ และปรับตัวของภูมิปัญญาท้องถิ่น (กรณีศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภูมิปัญญาจากผลผลิตมะพร้าว จังหวัดสมุทรสงคราม). รายงานการวิจัยภายใต้ทุนสนับสนุนการวิจัย งบประมาณเงินรายได้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- นภาพรณ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, อีรวลีย์ วรรณโทัย, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และ กิตติกร สันคติประภา. 2554. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างกำลังใจสำหรับผู้ต้องขัง. รายงานการวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจ ในพระดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรม.
- พิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2553. สร้างชีวิตใหม่ในเรือนจำ. รายงานการวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจ ในพระดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรม.
- นภาพรณ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, อีรวลีย์ วรรณโทัย, พิศมัย โรจน์สกุล และ กิตติกร สันคติประภา. 2553. ชีวิตที่ถูกลืมนับ: เรื่องเล่าของผู้หญิงในเรือนจำ. รายงานการวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจ ในพระดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรม.
- นภาพรณ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, อีรวลีย์ วรรณโทัย, พิศมัย โรจน์สกุล และ กิตติกร สันคติประภา. 2552. การประเมินผลการดำเนินงานมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ.
- นภาพรณ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, สุรุจณี บัดไฮสง, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และคณะ. 2551. การประเมินแผนสร้างเสริมสุขภาพในพื้นที่และชุมชน. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- นภาพรณ์ หะวานนท์, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และอีรวลีย์ วรรณโทัย. 2548. การวิจัยการเสริมสร้างทุนสังคมเพื่อชุมชนเข้มแข็ง. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- นภาพรณ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, สุรุจณี บัดไฮสง, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และคณะ. 2546. การวิจัยและประเมินกองทุนหมู่บ้าน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นภาพรณ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, สุรุจณี บัดไฮสง และพิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2544. การวิจัยพลวัตเศรษฐกิจชุมชน 3 ลุ่มน้ำในประเทศไทย ศึกษากรณีลุ่มน้ำลำพระเพลิง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นภาพรณ์ หะวานนท์ และพิศมัย รัตนโรจน์สกุล. 2542. สร้างชุมชนเข้มแข็งบนฐานการผลิตข้าวเพื่อการค้า : ศึกษากรณีความร่วมมือระหว่างชุมชนกับรัฐ. รายงานการวิจัยโครงการพัฒนาดัชนีความเข้มแข็งของชุมชน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ภาระงานสอน

รหัสวิชา	รายวิชา	ระดับ
MER833	สัมมนาการวิจัยเชิงคุณภาพ	ปริญญาเอก
MER633	การวิจัยเชิงคุณภาพ	ปริญญาโท
FE 501	ชีวิตกับการศึกษา	ปริญญาโท
FE 502	พื้นฐานสังคมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	ปริญญาโท
SEM501	กระบวนการค้นทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้	ปริญญาโท
ED 500	การศึกษา กับสังคม	ปริญญาโท
ED 211	กระบวนการค้นทางการศึกษา	ปริญญาตรี
ED 312	การต่อรองกับวัฒนธรรมการบริโภค	ปริญญาตรี

3. บทความวิชาการ

- กิตติกร สันคติประภา และ ไพโรจน์ วิไลนุช. (อยู่ระหว่างจัดพิมพ์). “ประสบการณ์ชีวิตอินเทอร์เน็ทเช็ทส์-คนสองเพศในสังคมไทย”. ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย. บรรณาธิการโดย สุชาดา ทวีสิทธิ์. ภายใต้การสนับสนุนโดยมูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- กิตติกร สันคติประภา . (อยู่ระหว่างจัดพิมพ์). “กะเทยไทยในวัฒนธรรมที่รุนแรง”. ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย. บรรณาธิการโดย สุชาดา ทวีสิทธิ์. ภายใต้การสนับสนุนโดยมูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

4. หนังสือ ตำรา

- Sankatiprapa, Kittikorn. **Cultural Myths and the reduction of human potential in Development : A case of Thai Kathoey.** In Equating gender : explorations in Asia and pacific. (Book to be published)

5. งานวิจัย / ทุนวิจัยที่ได้รับ

- กิตติกร สันคติประภา และจิตติมา เจือไทย. วิจัยเชิงปฏิบัติการนำร่องเพื่อการฟื้นฟูตลาดน้ำดำเนินสะดวกผ่านการสร้างความรู้ในชุมชนด้านการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล. โครงการวิจัยภายใต้ทุนสนับสนุนของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อยู่ระหว่างดำเนินการ)
- ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ ,สุรวุฒิ ปัดไธสง ,จิตติมา เจือไทย ,กิตติกร สันคติประภา และนางลักษณ์ จันทาทากุล. ความรู้การศึกษาในชายแดน. โครงการวิจัยภายใต้ทุนสนับสนุนของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อยู่ระหว่างดำเนินการ)
- เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล, ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และ กิตติกร สันคติประภา. 2557. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการสร้างการศึกษาสำหรับผู้ด้อย. รายงานการวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจ ในพระดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรม.
- กิตติกร สันคติประภา, 2555. ชีวิตและประสบการณ์ทางเพศความหมายในโลกของคู่ทอม-ดี้ รายงานการวิจัยภายใต้โครงการพหุลักษณะทางเพศ. สนับสนุนการวิจัยโดยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)
- นภาพรณี หะวานนท์ และคณะ. 2555. การใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำข้อกำหนดกรุงเทพฯ ไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษาในประเทศไทย. รายงานการวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรม
- นภาพรณี หะวานนท์, กิตติกร สันคติประภา และ อุษณีย์ ธโนศวรรย์. 2554. การสร้างความฉลาดรู้เรื่องเพศในสังคมบริโภคนิยม. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนโดยมูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง(สคส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

- กิตติกร สันคติประภา, 2553. **มีชีวิตอยู่ได้ด้วยความรักและดูแลเด็กในคุก**. รายงานการวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรม
- นภาพรณัฏฐ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, อีรวัลย์ วรรณโนทัย, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และ กิตติกร สันคติประภา, 2553. **ชีวิตที่ถูกลี้ม: เรื่องเล่าของผู้หญิงในเรือนจำ**. รายงานการวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรม
- นภาพรณัฏฐ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, อีรวัลย์ วรรณโนทัย, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และ กิตติกร สันคติประภา, 2552. **การประเมินผลการดำเนินงานมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ**. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ
- กิตติกร สันคติประภา, พัทธ์ชัย ศิริวงศ์ และ อุษณีย์ ธโนศวรรย์. 2551. **การประเมินผลโครงการจัดตั้งสำนักงานประสานงานป้องกันและปราบปรามทุจริตประจำจังหวัด (โครงการนำร่องภาคกลาง)** รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ
- นภาพรณัฏฐ์ หะวานนท์, เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, สุรุจติ บัดไฮสง และ กิตติกร สันคติประภา, 2549. **การวิจัยและประเมินโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน** รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ภาระงานสอน

ระดับ	รายวิชา
ปริญญาตรี	มศว 202 บูรณาการ 2
	มศว 303 บูรณาการ 3
	ศษ 433 การต่อรองกับวัฒนธรรมการบริโภค
	SWU 201 Integration I
	SWU 202 Integration II
	SWU 301 Integration III
	SWU 302 Integration IV
	LSS 312 Special Issues in Leisure, recreation lifestyles
	TSS 301 Research Methodology
ปริญญาเอก	พฒ 511 ทฤษฎีทางสังคมกับความทันสมัย
	พฒ 512 วิธีวิทยาสำหรับการวิจัยทางด้านสังคม
	พฒ 613 ยุคหลังทันสมัยกับทฤษฎีสังคม
	พฒ 623 การสร้างความรู้ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์
	พฒ 733 ปฏิบัติการภาคสนามทางพัฒนศึกษาศาสตร์

5. งานวิจัย / ทุนวิจัยที่ได้รับ

- ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ ,สุรวุฒิ ปัดไธสง ,จิตติมา เจือไทย ,กิตติกร สันคติประภา และนางลักษณ์ จันทาทากุล. ความรู้การศึกษาในชายแดน. โครงการวิจัยภายใต้ทุนสนับสนุนของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อยู่ระหว่างดำเนินการ)
- สุรวุฒิ ปัดไธสง ,ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ และนางลักษณ์ จันทาทากุล. โครงสร้างทางการเมืองในชุมชนท้องถิ่นไทย : ศึกษามิติโครงสร้างเชิงอุปถัมภ์. โครงการวิจัยภายใต้ทุนสนับสนุนของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อยู่ระหว่างดำเนินการ)
- อัญมณี บุรณกานนท์ ,ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ และวิไลลักษณ์ อยู่สำราญ. 2557. แนวทางการบริหารจัดการและระดมทุนกองทุน โดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม : กรณีศึกษากองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามข้อกำหนดของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. การวิจัยภายใต้การสนับสนุน โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- อัญมณี บุรณกานนท์, ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, นวลใย วัฒนกุล, โสภา อ่อนโอภาส, ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์, นันทภรณ์ เอี่ยมวานานนท์ชัย และวิไลลักษณ์ อยู่สำราญ. 2557. การขับเคลื่อนกองทุนด้านการพัฒนาสังคมในประเทศไทย. การวิจัยภายใต้การสนับสนุน โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สุรวุฒิ ปัดไธสง ,ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ ,จิตติมา เจือไทย และนางลักษณ์ จันทาทากุล. 2556. การประเมินโครงการบ้านนันทภูมิบ้านแห่งความสุข. รายงานวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ และปิ่นททัย หนูนวล. 2556. รูปแบบการดูแลทางเลือกสำหรับเด็กต่างชาติที่ต้องพลัดพรากจากครอบครัว. การวิจัยภายใต้การสนับสนุน โดยองค์กรช่วยเหลือเด็กแห่งประเทศไทย สำนักงานในประเทศไทย (Save The Children International Thailand Programme Office).
- ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์. 2554. การถอดประสบการณ์การสร้างพลังผู้หญิงอัตลักษณ์. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนโดยโครงการสุขภาวะผู้หญิง มูลนิธิผู้หญิง และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์. 2549. ยุทธศาสตร์การพัฒนารอบครัวคนพิการ. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนโดยแผนงานสร้างเสริมสุขภาพ.
- ปิ่นททัย หนูนวล และธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์. 2549. ระบบคุ้มครองแรงงานเด็กต่างด้าว. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ภาระงานสอน

ระดับ	รายวิชา
ปริญญาเอก	พฒ 511 ทฤษฎีทางสังคมกับความทันสมัย
	พฒ 631 ยุคสมัยของความรู้ทางพัฒนศึกษาศาสตร์
	พฒ 732 การคิดและการแสดงออกเชิงวิพากษ์
	พฒ 733 ปฏิบัติการภาคสนามทางพัฒนศึกษาศาสตร์

ชื่อ-นามสกุล	ดร.นงลักษณ์ จันทาทากุล
ตำแหน่งทางวิชาการ	อาจารย์
สังกัด	โครงการปริญญาเอก สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่ได้รับ	สถานที่ศึกษา	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาเอก	กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2547
ปริญญาโท	ศศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2534
ปริญญาตรี	พย.บ. (พยาบาล)	วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์	2529

ผลงานทางวิชาการ

1. บทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

นงลักษณ์ จันทาทากุล และนรินทร์ สังข์รักษา. 2556. “การศึกษาศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหัวเขาจีน จังหวัดราชบุรี” วารสารวิทยบริการ. สำนักวิทยบริการ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ปีที่ 24 ,ฉบับที่ 2 (เมษายน –มิถุนายน 2556) : หน้า 34-48

2. การนำเสนอผลการวิจัย conference /abstract /proceedings

Nonglux Chantapakul. 2010. “On the Mass Commodification of Female Body in Thai Society”. Paper presented at Women’s Health Well-Being between Culture and the Law International Conference at The Imperial Tara Hotel Sukhuvit 26 Bangkok , Thailand. On 28-29 January 2010.

3. บทความวิชาการ

-

4. หนังสือ ตำรา

นงลักษณ์ จันทาทากุล. 2552. “อภิสติติก”. คู่มือการศึกษาวิชาบูรณาการ. ศูนย์บริหารจัดการวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงลักษณ์ จันทาทากุล. 2551. “อัตชีวประวัติ คืออะไรในความหมายของการวิจัย” คู่มือการศึกษาวิชาบูรณาการ 2. ศูนย์บริหารจัดการวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

5. งานวิจัย / ทุนวิจัยที่ได้รับ

ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ , สุรวุฒิ ปัดไธสง , จิตติมา เจือไทย , กิตติกร สันคติประภา และนางลักษณ์ จันทาภากุล. ความรู้การศึกษาในชายแดน. โครงการวิจัยภายใต้ทุนสนับสนุนของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

สุรวุฒิ ปัดไธสง , ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ และนางลักษณ์ จันทาภากุล. โครงสร้างทางการเมืองในชุมชนท้องถิ่นไทย : ศึกษากรณีโครงสร้างเชิงอุปถัมภ์. โครงการวิจัยภายใต้ทุนสนับสนุนของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

นางลักษณ์ จันทาภากุล. การผนวกรวมทางวัฒนธรรมของเยาวชนหลากหลายชาติพันธุ์ในสังคมไทย. (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

สุรวุฒิ ปัดไธสง , ธัญญา รุจิเสถียรทรัพย์ , จิตติมา เจือไทย และนางลักษณ์ จันทาภากุล. 2556. การประเมินโครงการบ้านนนทภูมิบ้านแห่งความสุข. รายงานวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพปากเกร็ด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

นางลักษณ์ จันทาภากุล และนรินทร์ สังข์รักษา. 2556. การศึกษาศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหัวเขาจีน จังหวัดราชบุรี. รายงานวิจัยภายใต้การสนับสนุนบางส่วนจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดราชบุรี.

นางลักษณ์ จันทาภากุล. 2553. การทำให้ร่างกายของผู้หญิงเป็นสินค้ามวลชนในสังคมไทย. รายงานการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสถาบันวิจัยประชากรศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาระงานสอน

ระดับ	รายวิชา
ปริญญาเอก	พฒ 511 ทฤษฎีทางสังคมกับความทันสมัย
	พฒ 512 วิธีวิทยาสำหรับการวิจัยทางด้านสังคม
	พฒ 613 ยุคหลังทันสมัยกับทฤษฎีสังคม
	พฒ 631 ยุคสมัยของความรู้ทางพัฒนศึกษาศาสตร์
	พฒ 732 การคิดและการแสดงออกเชิงวิพากษ์
	พฒ 732 ปฏิบัติการภาคสนามทางพัฒนศึกษาศาสตร์

ชื่อ-นามสกุล   ดร.ศรัณย์ พิมพ์ทอง

ตำแหน่งทางวิชาการ   อาจารย์

สังกัด   สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่ได้รับ	สถานที่ศึกษา	ปีที่จบการศึกษา
ปริญญาเอก	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (พัฒนาสังคมและการจัดการ สิ่งแวดล้อม)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2554
ปริญญาโท	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2550
ปริญญาตรี	บัญชีบัณฑิต (เกียรตินิยม อันดับ 2)	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2544

ผลงานทางวิชาการ

1. บทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

ศรัณย์ พิมพ์ทอง. 2557. “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์การของพนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการในประเทศไทย”. วารสารบริหารธุรกิจ, 37(142) : 16-32.

ศรัณย์ พิมพ์ทอง และดุจเดือน พันธมนาวิน. 2555. “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ในชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย : ตัวแบบสมการโครงสร้าง”. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 18(2) : 90-107.

ศรัณย์ พิมพ์ทอง. 2554. “กลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ขณะมีเพศสัมพันธ์ในชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย”. วารสารพัฒนาสังคม, 13(2) : 88-111.

2. การนำเสนอผลงานวิจัย conference /abstract /proceedings

Pimthong Saran. 2014. “Causal Relation Model of Factors Influencing Retention of Thai University Academic Staffs”. Oral Presentation at The 28th International Congress of Applied Psychology, Paris, France on 8-13 July 2014.

Pimthong Saran. 2012. “Psycho-Social Factors Correlated with Safe Sex Behavior in Men Who Have Sex with Men : A Structural Equation Model”. Poster Presentation at The XIX International AIDS Conference, Washington DC, USA on 22-27 July 2012.

3. บทความวิชาการ

ศรัณย์ พิมพ์ทอง. 2557. “คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง : แนวคิด การวัด และแนวทางการพัฒนา”.

วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 20(2) : 189-208.

ศรัณย์ พิมพ์ทอง. 2556. “การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพด้วยชุดเครื่องมือทางอินเทอร์เน็ต”.

วารสารคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 21(2) : 40 – 54.

4. หนังสือ ตำรา

-

5. งานวิจัย / ทุนวิจัยที่ได้รับ

ศรัณย์ พิมพ์ทอง. 2557. การศึกษาข้ามวัฒนธรรมปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอย่างพอเพียงของนักศึกษาในประเทศไทยและมาเลเซีย. รายงานวิจัยภายใต้ทุนวิจัยเงินรายได้สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรัณย์ พิมพ์ทอง. 2555. ปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่ในองค์การของพนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ. รายงานวิจัยภายใต้ทุนวิจัยเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาระงานสอน

ระดับ	รายวิชา
ปริญญาโท	วป 502 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดทางพฤติกรรมศาสตร์ วป 541 พื้นฐานทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ วป 581 การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์ วป 682 การวิจัยเพื่อวางนโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชน วป 722 ผู้นำ สมาชิก และการพัฒนาองค์การ จป 631 จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ
ปริญญาเอก	RB 711 Statistics for Data Analysis in Behavioral Science III จป 831 จิตวิทยาเพื่อการบริหารทุนมนุษย์ จป 832 จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาองค์การ จป 837 ภาวะผู้นำและประสิทธิผลของกลุ่ม

ภาคผนวก ข

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2554

ภาคผนวก ค

สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร

ภาคผนวก ง
รายงานผลการวิพากษ์หลักสูตร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์หลักสูตร

1. อาจารย์ ดร. มณีมัย ทองอยู่

- อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. อาจารย์ ดร. อุษณีย์ ธโนศวรรย์

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและนักวิชาการด้านนโยบายการศึกษาของรัฐ
- ผู้อำนวยการภารกิจนโยบายและระบบ ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคล ข้าราชการพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานผลการวิพากษ์หลักสูตร

ข้อเสนอแนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	การดำเนินการปรับปรุง	เหตุผลในการ ไม่ปรับปรุง แก้ไข
หมวดที่ 1 ข้อ 8 อาชีพที่สามารถประกอบอาชีพได้ หลังสำเร็จการศึกษา ควรเพิ่มนักวางแผน ผู้บริหารระดับนโยบาย	ได้มีการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และได้แก้ไขเปลี่ยนแปลง ดังนี้ 1. อาจารย์ นักวิชาการในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานวิชาการที่ต้องการนักวิชาการระดับสูง 2. นักวิจัยด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 3. นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม เช่นนักวิชาการทางการศึกษา นักวิเคราะห์นโยบาย นักวางแผน ผู้บริหารระดับกำหนดนโยบาย	-
หมวดที่ 2 ข้อ 5.6 กระบวนการประเมินผล ควรมีการปรับข้อความให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น	ได้มีการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ การประเมินความก้าวหน้าของการวิจัย โดยให้นิสิตได้นำเสนอความก้าวหน้าและเอกสารรายงานความก้าวหน้าต่ออาจารย์ประจำหลักสูตร รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพของงานวิจัย และการตีพิมพ์ผลงานวิจัยโดยผลงานปริยฐานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมกรภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น	-

ภาคผนวก จ

รายงานการประเมินหลักสูตร (กรณีหลักสูตรปรับปรุง)

รายงานการประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548)

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์เป็นหลักสูตรที่เน้นความรู้จากสาขาวิชาการต่าง ๆ มารวมกันโดยยึดเอาประเด็นการพัฒนาเป็นจุดหลัก สาขาวิชาการดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่มาจากสาขาสังคมศาสตร์ อันเป็นสาขาที่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งค่อนข้างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ใช่แค่การเปลี่ยนแปลงของสังคมเท่านั้น หากแต่ความก้าวหน้าของสาขาวิชาที่มีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ด้วย

หลักสูตรสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ได้มีการจัดการเรียนการสอนมาระยะหนึ่ง เป็นปัจจุบันการที่กำหนดอุดมการณ์ทางการศึกษาจากผู้สอน และนิสิตร่วมกันผ่านการสร้างให้เป็นนักพัฒนศึกษาศาสตร์ อันเป็นนักวิชาการ นักปฏิบัติการที่ส่งผลกระทบต่อสังคมได้ และพวกเขาเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการทบทวนและเป็นผู้สามารถสะท้อนกลับต่อหลักสูตรที่เรียนมาว่าวันเวลาผ่านไประยะหนึ่งแล้ว การพิจารณาดูแลตนเองสะท้อนกลับ และต่อตรงกับความเป็นตัวตนของนักพัฒนศึกษาศาสตร์ จะเป็นอย่างไร

ความจำเป็นของการปรับปรุงหลักสูตรอีกประการหนึ่ง คือ หลักสูตรที่ดำเนินการเปิดสอนนั้น เป็นไปตามกรอบกติกา กฎเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแบบเก่า ซึ่งหลักสูตรใช้มาหกปีแล้ว แต่บัดนี้กฎเกณฑ์กติกาเป็นแบบใหม่ ดังนั้นแล้วด้วยเงื่อนไขประการนี้จึงจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ และความก้าวหน้าของวิชาการและสังคมที่เปลี่ยนไป

เมื่อมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น จำเป็นอย่างยิ่งที่หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต้องมีการประเมินหลักสูตร เพื่อให้ทราบสถานภาพความเป็นไปของการดำรงอยู่ของปัญหา อุปสรรคความสำเร็จ จุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ ในเนื้อหาของหลักสูตรจากการสะท้อนประสบการณ์ของผู้ผ่านการเรียนการสอนของหลักสูตรนี้ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการนำไปสู่ข้อสรุปการปรับปรุงหลักสูตร

ส่วนที่ 2

แนวคิดการประเมินหลักสูตร

ครอนบาค (Cronbach.1970) คือ ประมาจารย์ด้านการประเมินหลักสูตรได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า เป็นการรวบรวมข้อมูลและการให้ข้อมูลนั้นมาเป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน โปรแกรมการศึกษา การประเมินแนวนี้ส่วนใหญ่จะมีการตั้งเป้าโดยผู้มีอำนาจไว้ล่วงหน้า และกระบวนการดำเนินวิธีการจะเป็นแบบการวิจัยประเมินผลเชิงปริมาณ มุ่งเก็บรวบรวมเชิงตัวเลขที่ได้มาประมวลผลโดยเทคนิคทางสถิติ และเป็นกระบวนการดำเนินการโดยนักวิจัยที่ถือว่ามีความเป็นกลาง ไม่มีอคติส่วนตัว ผลการประเมินของหลักสูตรจึงเชื่อกันว่าได้รับความน่าเชื่อถือสูง การประเมินผลแนวนี้ได้รับอิทธิพลจากกระบวนการประเมินโครงการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งมุ่งหวังเปรียบเทียบผลของการดำเนินการ(เชิงปริมาณกับเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว) ดังนั้น การประเมินยังขาดส่วนที่เป็นมิติของผู้รับผลกระทบจากโครงการในส่วนของผู้อยู่ในประสบการณ์จริง อันมีทั้งส่วนที่เป็นความรู้สึก ค่านิยม อารมณ์ ความพึงพอใจของผู้อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ

ดังนั้นแล้ว หากประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ โดยยึดผู้ที่ศึกษาและผ่านระบบการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเป็นสำคัญ กล่าวคือ ในฐานะผู้มีส่วนได้เสียหรือเป็นผู้มีส่วนสำคัญของหลักสูตร เป็นผู้กำหนดเป้าหมายหรือความคาดหวังจากการเรียนการสอนเอง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะกำหนดความต้องการของตนเอง เป็นผู้รู้ว่าจะอะไรและเพียงใดสำหรับตนเองที่มาศึกษาในหลักสูตรนี้ การพิจารณาหรือคำนึงถึงของผู้คนเหล่านี้เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง อันเป็นสภาวะการดำรงอยู่อย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalistic) การดำรงอยู่ของกระบวนการเรียนการสอนนี้เป็นระบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ผู้คนรับรู้และเข้าใจได้นั้นหมายความว่า สามารถตีความหมาย ให้ความหมายต่อประสบการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อันเป็นการเข้าใจตามสภาพธรรมชาติของกระบวนการทางสังคม ความเข้าใจนี้เป็นทั้งเข้าใจตนเองและผู้อื่น (สภาพแวดล้อม)

ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับหลักสูตร ซึ่งเอกสารที่เป็นที่รู้จักหรือได้อ่านตั้งแต่ก่อนสมัครเข้าเรียน ได้ทราบความเห็นจากการอ่าน การสนทนากับเพื่อนร่วมเรียนและกับครูบาอาจารย์ที่ทำการสอน ผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ ย่อมนำไปสู่การตัดสินใจหรือทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ของการเรียนการสอนนี้ได้อย่างแน่นอน จากความเชื่อทำให้ผู้ประเมินหลักสูตรเห็นว่า กลุ่มผู้เรียนสามารถตั้งความคาดหวังและกำหนดความเห็นต่อหลักสูตรได้อย่างมีความหมายและสะท้อนภาพความเป็นตัวตนของหลักสูตร พัฒนศึกษาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการ

การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นี้ใช้การประเมินตามแนวการศึกษาสภาพธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) จากกลุ่มผู้ผ่านและกำลังอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของหลักสูตรที่ผ่านมานับตั้งแต่เปิดหรือดำเนินการเรียนการสอนหลักสูตรเป็นต้นมา กลุ่มผู้เรียนและผ่านการเรียนนี้จำนวน 22 คน มาประชุมร่วมกันเพื่อดำเนินการอภิปราย (Group Discussion) ภายใต้การ

ดำเนินการ (Moderate) หรือนำการอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดไว้เป็นแนวทางเพื่อคุมประเด็นไม่ให้แตกกระจาย และดึงสู่คำตอบหรือความที่สะท้อนสภาพจริงตามสภาวะการณ์ธรรมชาติของกระบวนการเรียนการสอนของหลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์ทุกรายวิชาที่ผ่านมา กระบวนการนี้ถูกหีบยกประเด็นสำคัญมาเป็นหัวข้อการอภิปราย ให้ความเห็น อันเป็นข้อมูลที่ได้รับการบันทึกโดยจดบันทึก (Take Note) ของคำพูดทุกคน ซึ่งผู้บันทึกหลายคนแบ่งหน้าที่กันทำอย่างเป็นระบบว่าผู้ให้บันทึกการพูดของผู้อภิปรายผู้ใด

แนวทางการสัมภาษณ์ (Guide Line) ถูกออกแบบหรือกำหนดประเด็นคำถามตามเนื้อหาของหลักสูตรชุดของคำถามเป็นคำถามที่แสดงความคาดหวัง ความเข้าใจ ความรู้สึก ความเห็น อันเป็นการสะท้อนกระบวนการปฏิสัมพันธ์จนเกิดภาพหรือความหมายที่ได้ผ่านการคิด กลั่นกรองแล้ว ดังนั้นจึงเป็นข้อคำถามที่เป็นทั้งจินตนาการและการสะท้อนกลับภายในตัวนิสิต (Reflection) อันเป็นกระบวนการเกิดขึ้นของความหมายที่มีผลทั้งจากสภาพแวดล้อม (โครงสร้าง) และตัวบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยพิจารณาข้อความจากการจดบันทึกของการอภิปรายกลุ่ม โดยนำมาให้ความหมาย สร้างแนวคิดแล้วจัดประเภทโดยอาศัยหลักการเชื่อมโยงแนวคิดที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ให้เกิดความเห็นขึ้นมาได้

ส่วนที่ 3

การวิเคราะห์การประเมินผลหลักสูตร

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าการประเมินผลหลักสูตรนี้ดำเนินการตามเนื้อหาของหลักสูตรอันเป็นเอกสารทางราชการของมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาของหลักสูตร

เนื้อหาใจความของหลักสูตรปรากฏว่าเป็น “การพัฒนาต้องอยู่บนฐานคิดของจริยธรรม คัดัดศรีของความเป็นมนุษย์ สันติภาพและความยั่งยืน การพัฒนาที่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ ความทันสมัย ความเจริญก้าวหน้า การทำบ้านเมืองให้มีความเป็นเมือง เป็นการพัฒนาที่มุ่งการเพิ่มการลงทุน การสร้างรายได้ การส่งสินค้าส่งออก การบริโภคแบบบริโภคนิยมอันส่งผลให้เกิดปัญหาตามมามากมายไม่ว่าจะเป็นปัญหายาเสพติด อาชญากรรม การใช้แรงงานเด็ก ปัญหาสิ่งแวดล้อม การกระจายรายได้แบบไม่เสมอภาค รายได้กระจุกตัวในกลุ่มนายทุนและเมืองชนบทยากจน ทรัพยากรถูกทำลาย และใช้ไปอย่างไม่ตระหนักต่อการสิ้นเปลือง สร้างความไม่ถูกต้องเป็นธรรมอันเป็นการพัฒนาที่ไม่คำนึงถึงจริยธรรม

การพัฒนาแบบทันสมัยหรือสร้างความเจริญก้าวหน้าแบบตะวันตกเป็นการพัฒนาแบบเส้นตรงเส้นเดียว (Linear Progress) ไม่มองการพัฒนาแบบเส้นขนานนั่นคือ ไม่มีทางเลือกให้กับพัฒนาอุดมการณ์พัฒนาที่ถูกกำหนดมาจากส่วนกลางไม่เปิดโอกาสให้คนรอบนอก คนเล็กคนน้อย อำนาจจากศูนย์กลางบังคับผู้คนนี้ คือกระบวนการจัดลำดับสูงต่ำของผู้คน แบ่งประเภทคนให้แตกต่างจากฐานคิดทางเศรษฐกิจ สังคม ให้อีกฝ่ายหนึ่งสูงและอีกฝ่ายหนึ่งต่ำ อันยังผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม การไม่เท่าเทียมซึ่งเป็นทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การพัฒนาที่ตระหนักในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต้องยึดคนเป็นสำคัญ สามารถกำหนดพัฒนา ความต้องการของตนอย่างสอดคล้องกับศักยภาพและสภาพของตน มีทางเลือก มีสิทธิตัดสินใจ มีส่วนร่วมในกระบวนการทางสังคมอย่างเท่าเทียมที่แท้จริง ไม่มีอคติทางเพศ ทางศาสนา และเชื้อชาติ

การพัฒนาภายใต้กรอบแนวความคิดแบบตะวันตกเน้นการพัฒนาความเป็นอุตสาหกรรม การ จำريญเติบโตทางเศรษฐกิจและเน้นความเป็นเมืองดังกล่าวข้างต้นนั้น อุดมการณ์พัฒนานี้ได้รับการ ตอบสนองโดยแผนการพัฒนา การจัดสรรงบประมาณ การส่งเสริมการสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุน สร้างระบบเศรษฐกิจเน้นทุนนิยมอย่างเข้มข้น ระบบการดำเนินการนี้ ได้กล่าวแล้วว่าเน้น กระบวนการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นเพราะมีโครงสร้างอันเป็นระบบความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิด ความรุนแรงที่ลึกซึ้งและแยบยล ความรุนแรงนี้แม้ไม่ปรากฏเป็นรูปแบบทางกำลังอำนาจทางกายภาพ แต่ปรากฏผลในรูปแบบความยากจน ความไม่เท่าเทียมกัน การรังเกียจหรือมีอคติ การพัฒนาในยุค ใหม่ด้วยการขจัดความรุนแรงเชิงโครงสร้างดังกล่าว สลายพลังบังคับของโครงสร้างในอันที่จะกำหนด รูปแบบ อัตลักษณ์ตัวตนของการพัฒนาแบบตะวันตก โดยการเปิดพื้นที่ สลายเส้น หรือสร้างพลัง อำนาจให้ผู้คนทุกคนสร้างตนขึ้นมาอย่างมีศักดิ์ศรีและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็น ตาม เนื้อหาของหัวข้อย่อยวัตถุประสงค์หลักสูตรดังนี้

2.1 การเรียนการสอนโดยการอภิปรายถกเถียงในชั้นเรียนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่มี การมอบหมายให้อ่านทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนา การแก้ปัญหาสังคมในระดับปริญญาเอกนี้ดำเนินการ อย่างเข้มข้น และทฤษฎีที่สอนนี้จะนำเอาทฤษฎีที่กำหนดไว้ในรายวิชา ซึ่งมีทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ทั้ง กลุ่มทฤษฎีสสมัยใหม่ (Modern Theory) และหลังสมัยใหม่ (Postmodern Theory) การศึกษาสามารถ สร้างนักวิเคราะห์หรือมองปัญหาการพัฒนาอย่างลุ่มลึกและบูรณาการนั้น ผู้เรียนจะผ่านการเรียนตาม หลักสูตรในหมวดหรือกลุ่มทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมีทั้งในยุคสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ ในหมวด หรือตามวิชาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและกลุ่มความรู้ทางพัฒนศึกษาศาสตร์ ผู้ศึกษาจะ มองเห็นการครอบงำหรือการกำหนด หรือสร้างความจริงโดยอุดมการณ์การพัฒนาแบบทันสมัย (Modernization) อันเป็นวาทกรรมที่สร้างความจริงหรืออัตลักษณ์ของการพัฒนาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย กลุ่มทฤษฎีหลังทันสมัยและพัฒนาศาสตร์เปิดโปงหรือรื้อสร้าง (Deconstruction) สรรพสิ่งที่ถูก สร้างโดยสังคมสมัยใหม่ว่ามีกระบวนการขั้นตอนอย่างไร จากอำนาจ ความรู้ ซึ่งมีเจตจำนงอยู่เบื้องหลัง นี่คือการสอนให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์รู้เท่าทันและค้ำประกันถึงความหลากหลายของวัฒนธรรม

2.2 การเรียนการสอนเพื่อสร้างบัณฑิตที่สามารถสร้างองค์ความรู้แบบองค์รวม ภายใต้ บริบทสังคม โดยยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลางและค้ำประกันถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมนั้น เป็น การเรียนการสอนให้ความรู้ทางวิชาการอย่างวิพากษ์ หรือมองทะลุกรอบอำนาจความรู้ที่จะครอบงำได้ นั้นคือผู้เรียนเป็นผู้รู้วิธีวิทยาการวิจัย แนวปฏิฐานนิยมที่ยึดถือว่าความจริงดำรงอยู่อย่างประจักษ์รู้โดย อาศัยประสบการณ์และวัด (ในเชิงปริมาณ) ได้อย่างชัดเจน การวัดผ่านเครื่องมือที่ออกแบบมาอย่าง

นำเชื่อถือ มีทฤษฎีเป็นกรอบสำหรับการอ้างอิง ถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่จะทดสอบจาก กระบวนการวิจัย

ความรู้ตามแนวปฏิฐานนิยม อยู่ในรูปของทฤษฎี หรือตัวแบบอันสามารถนิรนัย เพื่อ อธิบายสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รู้กับความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ศึกษานั้นแยก จากกัน (นักวิชาการดำรงตนเป็นกลาง) ผู้ที่เป็นบัณฑิตพัฒนศึกษาศาสตร์ได้รับการสอนให้มีความรู้ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยแนวสำนักปฏิฐานนิยมในระดับที่สามารถวิพากษ์และดำเนินการวิจัยแนวนี้ได้

วิธีวิทยาการวิจัยแนวสร้างสรรค์นิยม (Constructivist) ที่เชื่อว่าความจริงถูกสร้างมา จากสังคมหรือผู้อยู่ในปรากฏการณ์นั้น ความรู้เกี่ยวกับความจริงเป็นเรื่องของการตีความหรือการสร้าง ความหมาย ความรู้กับผู้รู้ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การสร้างความรู้ได้มาจากข้อมูลหรือ ประสบการณ์ โดยการสร้างแนวคิดแล้วจัดความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเพื่อสามารถอธิบาย ปรากฏการณ์ได้ กระบวนการดังกล่าวคือกระบวนการสร้างทฤษฎีจากข้อมูลหรือทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) แนวทางวิธีวิทยาแบบนี้เป็นลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งอาศัยเทคนิควิธีการสำหรับเข้าถึงข้อมูลเชิงลึก มีรายละเอียดของความรู้ลึกอารมณ์ ประสบการณ์ อันทำให้เกิดความรู้สึกหรือค่านึงในคุณค่าของความเป็นมนุษย์และความหลากหลายของ วัฒนธรรม

แนวทางการวิจัยหรือการแสวงหาความรู้แนวหลังโครงสร้างนิยม ซึ่งเชื่อความจริงถูก สร้างมาเช่นกัน โดยอำนาจหรือเจตจำนงที่อยู่เบื้องหลังของความจริงชุดนั้นผ่านผู้สร้างหรือกำหนด ความจริงให้เกิดกับบุคคลที่เรียกว่า อัตบุคคล (Subject) ดังนั้น การหาความรู้แบบนี้จำเป็นต้อง วิเคราะห์ให้เห็นกระบวนการสร้างความจริงนี้ เพื่อไม่ให้บุคคลตกเป็นเป้าหมายหรือกลายเป็นวัตถุ ผู้ถูกกระทำ

นักวิจัยต้องยืนอยู่ข้างผู้ถูกกระทำหรือบุคคลชายขอบที่อำนาจจากศูนย์กลางสร้างความ เห็นอกว่าและทำให้เห็นหนทางของการสร้างพลังหรือศักดิ์ศรีของผู้เสียเปรียบ โดยการวิเคราะห์ให้เห็น ภาพหรือกระบวนการสร้างความจริง อัตลักษณ์ตัวตนของคนชายขอบด้วยอำนาจความรู้ เจตจำนงหรือ อุดมการณ์ รวมทั้งระบบโครงสร้างให้เป็นตัวตน อัตลักษณ์ ความจริงเช่นนั้น การถอดรหัสหรือสร้าง นี้เป็นวิธีวิทยาที่ผู้วิจัยต้องหรือวิเคราะห์จากระดับของญาณวิทยาและภววิทยา (Epistemology and Ontology) เพื่อให้เห็นการสลายอำนาจ การสลายเส้นแบ่ง การสลายมายาคติ การเปิดพื้นที่ หาก นักวิจัยพัฒนาตนเอง จนมีความสามารถมองเห็นประเด็นการวิเคราะห์สังคมดังกล่าวแล้วนั้น คือผู้นั้น สามารถมองแบบองค์รวมอันเป็นสภาวะเช่นนั้นเอง

2.3 นักพัฒนศึกษาศาสตร์เป็นผู้ศึกษาเรียนรู้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ ต้องการ ให้มนุษย์มีศักดิ์ศรี สร้างความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคในสังคม ชีวชนให้เห็นความแยะยล ของ กระบวนการครอบงำทางอำนาจแบบใหม่ที่มาในรูปของความรู้ ความปรารถนาดี ความเป็นธรรมชาติ หรือความปกติ ซึ่งเป็นการยากนักที่จะมองเห็นการครอบงำหรือการเป็นผู้ได้เปรียบในยุคสมัยของ สังคมสร้างความเจริญต่อการพัฒนา การเป็นนักพัฒนศึกษาศาสตร์ทำทนายให้คนก้าวพ้นการเป็น นักพัฒนาในกระบวนทัศน์ของยุคทันสมัยที่เอาเปรียบ มีความเหนือกว่า หรือถือประโยชน์เหนือกว่า เช่นนั้นคือการสร้างปัญญาให้รู้เท่าทันอันเป็นการศึกษาที่แท้จริงที่ต้องพัฒนาหรือสร้างให้เกิดขึ้น และ

หากนำทางผู้คนก้าวข้ามเขตแดนดังกล่าวได้นั้นคือการเป็นผู้เข้าถึงความเป็นธรรมและนำมาซึ่งสันติสุขอันยั่งยืนมาสู่มนุษยชาติ

รายวิชา

1. จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาแต่ละรายวิชาที่กำหนด จำนวนมากเกินไป สำหรับการเป็นรายวิชาที่มีลักษณะการเรียนการสอนแบบบรรยาย คือกำหนดไว้ 4 หน่วยกิตนั้น หมายความว่าในหนึ่งสัปดาห์จะเรียนในชั้น 4 ชั่วโมงหากเรียนในวันเดียวกันต่อเนื่องยาวนาน ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนเกิดความเหนื่อยล้า ความน่าสนใจของรายวิชาน้อยลงไป และ 4 หน่วยกิต ยังหมายรวมถึงการค้นคว้านอกห้องอีก 8 ชั่วโมง ซึ่งเป็นไปได้ยากเพราะต้องมีเวลาศึกษารายวิชาอื่นๆ อีกด้วยเช่นกัน

2. รายวิชาพื้นฐานในรหัสเลขที่หน้าหน้า 5 ซึ่งเป็นรายวิชาสำหรับผู้เข้าศึกษาด้วยวุฒิปริญญาตรีที่มีพื้นความรู้ไม่เพียงพอที่จะเรียนทฤษฎีความรู้ที่ก้าวหน้าไปได้ ซึ่งผู้เข้าเรียนด้วยวุฒิปริญญาโท หากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเห็นว่าควรลงทะเบียนเรียนวิชาดังกล่าวก็ทำได้ จากหลักการนี้เราพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่เข้ามามีปัญหา แม้จะเป็นผู้ใช้วุฒิปริญญาโทเข้ามาเรียน ก็ไม่สามารถก้าวข้ามไปเรียนวิชาที่มีเนื้อหาก้าวหน้าหรือสูงไปกว่าวิชาที่สนำหน้าด้วยหมายเลข 5 ได้ตราบใด ทั้งนี้ เพราะวณินิสิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาต่างๆ หลากหลายพื้นความรู้ไม่เท่ากัน และไม่ไปในแนวทางเดียวกัน ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการศึกษาให้ไปเรียนวิชาพื้นฐานเป็นประโยชน์มาก และไม่เป็นการเสียเวลาแต่อย่างใด

3. หมวดวิชาวิธีวิทยวิจัย เนื้อหาการเรียนการสอนครอบคลุมแนวทางการสอนหลักๆ ของโลก วิชาทางสังคมศาสตร์ในปัจจุบันอันได้แก่ ปฏิธานนิยม สร้างสรรค์นิยม และหลังโครงสร้างนิยม การเรียนการสอนนอกจากศึกษาหลักการ แนวคิด วิธีการ เทคนิคการวิจัยของแต่ละแนวทางอย่างละเอียดลึกซึ้งเข้มข้นแล้ว ยังกำหนดให้มีการเรียนการสอนปฏิบัติการวิจัยอันเป็นการฝึกให้ทำวิจัยในภาคสนามจริง เป็นการสร้างประสบการณ์ของความเป็นนักวิจัยที่อยู่ภายใต้การควบคุมของคณาจารย์ ซึ่งเป็นรายวิชาที่เป็นประโยชน์สำหรับการจะเป็นนักวิจัยต่อไปในอนาคต แต่รายวิชาในหมวดวิชานี้มีจำนวนหน่วยกิตมากเกินไป คือ 3 หน่วยกิต ตามหลักการแล้วต้องมีปฏิบัติการ 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ถือว่าเป็นภาระหนักและใช้เวลามากในการทำงานแบบปฏิบัติการ หากกำหนดให้เป็นเช่นเดียวกับหลักสูตรอื่นๆ เช่น จำนวน 1 หน่วยกิต ก็เท่ากับว่ามีชั่วโมงปฏิบัติงานประมาณ 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งมีความสมเหตุสมผลมากกว่า

การวิจัยตามหลักการหรืออุดมการณ์ของหลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์ ไม่มุ่งแต่การสร้างทฤษฎีแบบมุ่งให้มีความเป็นสากล หากแต่เชื่อว่าความรู้เป็นเรื่องเฉพาะถิ่น ผูกติดกับวัฒนธรรมสังคม ถ้าเป็นได้ก็สร้างความรู้แบบฐานรากที่อาศัยข้อมูลจากสังคม และยิ่งไปกว่านั้นนักพัฒนศึกษาศาสตร์ในยุคปัจจุบันได้ก้าวพ้นยุคการพัฒนาอุตสาหกรรมหรือการทำให้เป็นตะวันตก ซึ่งมักมองว่าการศึกษาคือเป็นเครื่องมือของการพัฒนาไปแล้ว ความรู้ยุคสมัยนี้ของพัฒนศึกษาศาสตร์ คือการถอดรหัสของมายาคติ/การเปิดพื้นที่ให้คนเล็กคนน้อย ผู้เสียเปรียบทางสังคมได้มีที่ยืนตามปรารถนาอย่างสมศักดิ์ศรี การสลายเส้นเพื่อตนเองไม่ถูกกดทับ การรื้อถอนเพื่อการสร้างตัวตนใหม่ การรู้เท่าทันและอย่างน้อยก็เป็นประกายที่จุดไฟให้สว่างวบบทางปัญญาเกิดขึ้น

4. การวางเนื้อหาของรายวิชาที่มีลักษณะการเรียนการสอน ที่เป็นไปตามยุคสมัยของความรู้ อันมีกระบวนการที่แตกต่างกันมาเรียงเนื้อหา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้นทำให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจระดับอุดมศึกษาและภาววิทยา การสลับเปลี่ยนกระบวนการที่ครั้ง ย่อมฝึกฝน ให้ผู้เรียนเห็นกระบวนการวิพากษ์ทางวิชาการซึ่งสามารถเรียนรู้จากตัวอย่างดังกล่าวได้

5. การเรียนรู้เพื่อให้เห็นภาพหรือมองปัญหาแบบองค์รวม ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น เกิดขึ้นได้ในขั้นตอนของการทำปริญญานิพนธ์ โดยนิสิตต้องสามารถเสนอภาพองค์รวม ซึ่งต้องอาศัย วิถีวิทยาของการวิจัยและทฤษฎีความรู้ที่ศึกษามา เช่น การมองภาพของความสวยงามที่ต้องเสริมสร้าง เพื่อการบริโภคทางเพศของสังคมชายเป็นใหญ่ นั้นเป็นความรุนแรงแบบหนึ่ง

6. รายวิชาที่เป็นทฤษฎีทางสังคมเกี่ยวข้องกับการพัฒนานั้น ได้ออกแบบหรือกำหนด รายละเอียดของเนื้อหาให้เรียน โดยสะท้อนหลักคิดของความเป็นพัฒนศึกษาศาสตร์ที่ก้าวพ้น กระบวนการพัฒนาแบบทุนนิยมอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าทันสมัยแบบตะวันตกไปสู่การพัฒนา ที่ยึดคนเป็นหลักเพื่อสร้างควมมีศักดิ์ศรี สร้างพลัง/ศักยภาพแห่งการดำรงตนอย่างมีคุณธรรม เคารพ ในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม สร้างสรรค์สังคมให้สันติสุขนั้น ได้ระบุเนื้อหาที่ประกอบกัน สองส่วนเป็นสำคัญ ส่วนแรกบรรยายถึงฐานคิดของความรู้ / ความเชื่อ หลักการ ทฤษฎีอันเป็นการพูด ในระดับอุดมศึกษาและภาววิทยา ซึ่งสะท้อนวิถีวิทยาและวิธีการแสวงหาความรู้ และอีกส่วนหนึ่งเป็นการ หยิบยกทฤษฎี แนวคิด ที่เป็นประเด็นทางพัฒนศึกษาศาสตร์ หรือการแก้ไขปัญหาสังคมอันเป็นสังคมที่ ถูกอำนาจครอบงำสร้างความเป็นอื่นกดทับ เบียดขับ ทำให้ไม่ต้องพูดหรือคิดถึง ทำให้เป็นปกติ ธรรมดา ซึ่งทำให้ความเป็นชายขอบเป็นเรื่องของธรรมชาติหรือสิ่งที่เกิดขึ้นเอง

การเสนอหรือออกแบบรายวิชาอย่างนี้เป็นหลักการที่ดี เพราะจะได้ต่อเนื่องกันไปทั้งสองส่วน แต่ในทางปฏิบัติเนื้อหาวิชาอัดแน่นด้วยสองส่วนนั้นอาจทำให้เนื้อหาแต่ส่วนขาดหายไป ควรที่จะมีการ แยกหรือเพิ่มรายวิชาในส่วนนี้ แต่ยังคงดำรงความต่อเนื่องของหลักการดังกล่าวเพราะแนวคิดหลัง สมัยใหม่ไม่นิยมแยกวิถีวิทยาออกจากเนื้อหาของทฤษฎี

ส่วนที่ 4

สรุปได้ว่า โดยทั่วไปแล้วแม้ว่าหลักสูตรนี้ดำเนินการเรียนการสอนมาแล้วระยะหนึ่งจากการ วิเคราะห์ข้อความที่ได้จากการอภิปรายของกลุ่มผู้ผ่านการเรียนและกำลังเรียนในหลักสูตรนี้ เห็นว่า ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ยังคงสามารถทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่เป็นนักวิชาการ และปฏิบัติการพัฒนา/แก้ไขปัญหาสังคมและสร้างสรรค์องค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของ รายวิชานั้น มีจุดเด่นที่ควรรักษาไว้คือวิถีวิทยาการวิจัยซึ่งให้ความรู้ที่หลากหลายครอบคลุมแนวทางการ วิจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่หลัก ๆ ในโจทย์วิชาการนี้ได้ และที่สำคัญคือ การเรียนรู้ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา การศึกษาที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักพัฒนศึกษาศาสตร์ยุคใหม่ (New Paradigm) ซึ่งวิพากษ์ทฤษฎีกลุ่ม ทันสมัยและวิเคราะห์ทฤษฎีหลังสมัยใหม่ในส่วนของพัฒนาเพื่อรู้เท่าทัน เรียนรู้ศึกษาความรู้ ทางพัฒนศึกษาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม การอภิปรายในครั้งนี้ยังเรียกร้องให้เพิ่มความเข้มข้นในส่วนของ ทฤษฎีของหลังสมัยใหม่ให้มากไปกว่านี้ พวกเขายินดีที่จะเรียนเพิ่มอย่างไร้ความกังวล หรืออาจกล่าว อย่างไม่มากเกินไปกว่า หากได้เรียนแล้วจะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์

1. ผศ.ดร.สุรุฒิ ปัดไธสง
2. อ.ดร.กิตติกร สันคติประภา
3. อ.ดร.นงลักษณ์ จันทาภากุล
4. อ.ดร.ธัญยา รุจิเสถียรทรัพย์
5. พรไทย ศิริสาธิตกิจ
6. ปรีชัช ดาวอุดม
7. แมนวดี นุญฤทธิ์
8. ปิยะมาศ เม็ดไธสง
9. ธนัย เจริญกุล
10. เบญจวรรณ อุปัทมัย
11. วาสนา ไล้สุวรรณ
12. สุธิดา สองสีดา
13. สุชาดา บุปผา
14. อภัสรินทร์ ชณะรัตน์
15. ชาญชัย วสันตยานันท์
16. มานะ งามเนตร์
17. วัลลภ ประกอบนพเก้า
18. วรฉัตร วรวิวรรณ
19. กัญญาวีร์ แก้วนุ้ย
20. เบญจวรรณ บุญโทแสง
21. นนท่มนัส พิทยธีราพงศ์
22. อุดม วงษ์สิงห์

ภาคผนวก ฉ

ตารางเปรียบเทียบการปรับปรุงหลักสูตร

ตารางเปรียบเทียบการปรับปรุงหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรเดิม   หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
พัฒนศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548)

ชื่อหลักสูตรปรับปรุง   หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ.2557)

เริ่มเปิดรับนิสิตในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2557

สาระสำคัญ / ภาพรวมในการปรับปรุง

1. ปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552
2. รูปแบบของหลักสูตร
3. ปรับจำนวนหน่วยกิต
4. ปรับรายวิชาโครงสร้างหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชา
5. เพิ่มรายวิชาเลือก

เปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2548		หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557
	แบบ 2.1	แบบ 2.2	แบบ 2.1
ปริญญาโท	36	48	36
1.หมวดวิชาพื้นฐาน	-	9	-
2.หมวดวิชาบังคับ	25	25	21
3.หมวดวิชาเลือก			6
หน่วยกิตรวม	61	82	63

รายละเอียดการปรับปรุง

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557	เหตุผล
<p>1. การจัดทำหลักสูตร ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548</p>	<p>1. การจัดทำหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 - ตามมติที่ประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 12 ก.พ. 2556 โดยเสนอแนะให้นำหลักสูตร พัฒนศึกษาศาสตร์ฉบับเดิม ที่สมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรม ราชกุมารี ทรงศึกษามาปรับปรุงใหม่
<p>2. รูปแบบของหลักสูตรระดับปริญญา ดุขศึกษบัณฑิต (ปร.ด.) สำหรับผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี และปริญญาโท แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นวิจัย โดยมีการทำปริญญานิพนธ์อย่างเดียว ไม่มีการเรียนรายวิชา</p>	<p>2. รูปแบบของหลักสูตรระดับปริญญา ดุขศึกษบัณฑิต (ปร.ด.) สำหรับผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท - ระดับปริญญาเอก (แบบ 2.1) เน้น การเรียนการสอนและทำปริญญานิพนธ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยกเลิกหลักสูตรปริญญาเอก แบบ เน้นการทำวิจัย ที่ไม่มีการเรียนการ สอนรายวิชา - ยกเลิกหลักสูตรปริญญาโทควบเอก
<p>3. ปรับจำนวนหน่วยกิต - วิชาบรรยาย 4 หน่วยกิต</p>	<p>3. ปรับจำนวนหน่วยกิต - วิชาบรรยาย 3 หน่วยกิต</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับจำนวนหน่วยกิตเพื่อให้ สัมพันธ์กับเวลาเรียนที่เหมาะสมใน แต่ละสัปดาห์
<p>4.ปรับรายวิชาโครงสร้างหลักสูตร 4.1 ยกเลิกรายวิชา พฒ 511 ทฤษฎีทางสังคมกับความ ทันสมัย 3(3-0) แนวคิด ทฤษฎีทางสังคมที่สร้าง ขึ้นมาในยุคทันสมัย ผลของความรู้ชุด ต่าง ๆ ที่มี ต่อการจัดระเบียบสังคม โครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมใน ยุคทันสมัย และวิกฤตของสังคมทันสมัย การวิพากษ์จุดแข็ง จุดอ่อน ของทฤษฎี รวมทั้งการนำทฤษฎีไปใช้เป็นพื้นฐานใน การสร้างความรู้ที่เหมาะสมกับสังคมไทย</p>	-	<ul style="list-style-type: none"> - รายวิชาดังกล่าวเป็นวิชาพื้นฐาน สำหรับหลักสูตรปริญญาโทควบเอก เมื่อยกเลิกหลักสูตร จึงยกเลิก รายวิชานี้

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557	เหตุผล
<p>พฒ 714 การเมืองและจริยธรรมในนโยบายและการบริการสาธารณะ 4(4-0)</p> <p>วิเคราะห์การเมืองและอำนาจรัฐซึ่งแสดงออกมาในการกำหนดนโยบายสาธารณะ และการให้บริการของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางด้าน การศึกษา การสาธารณสุข การสาธารณสุขภาค การสื่อสาร ฯลฯ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับภาคธุรกิจ การใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อตอบโต้ การเคลื่อนไหวเรียกร้องความเป็นธรรมในการกำหนดนโยบายสาธารณะของชุมชนและประชาชนกลุ่มต่างๆ การวิเคราะห์อำนาจทางการเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะบนหลักการของจริยธรรมในความหมายกว้าง ซึ่งหมายถึง ความเสมอภาค สันติภาพ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p>	-	- ปรับเนื้อหาไปเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา พฒ 722 ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์กับการพัฒนาประเทศแล้ว
<p>4.2 ยกเลิกรายวิชา แต่นำเนื้อหาบางส่วนไปบูรณาการกับรายวิชาใหม่</p> <p>พฒ 631 ยุคสมัยของความรู้ทางพัฒนศึกษาศาสตร์ 3(3-0)</p> <p>อภิปรายถึงความสำคัญของแนวคิดในการใช้ยุคสมัยของความรู้ (Episteme) แทนการใช้ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ยุคสมัยของความรู้ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ เริ่มจากยุคสมัยของการสร้างอุดมการณ์ กฎเกณฑ์ ความรู้ว่าด้วย “การพัฒนา” ในโลกตะวันตก ภายใต้วิถีคิดของความทันสมัย แล้วเผยแพร่ไปยังประเทศที่ถูกเรียกว่า “ด้อยพัฒนา” ซึ่งรวมถึงประเทศไทย การใช้การศึกษาสมัยใหม่และโครงการต่าง ๆ ของรัฐเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ภาวะของ “การพัฒนา”</p>	<p>พฒ 711 กระบวนทัศน์ของพัฒนศึกษาศาสตร์ 3(3-0-6)</p> <p>ความหมาย ลักษณะของกระบวนทัศน์ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เริ่มจากวิถีคิดภายใต้ความทันสมัยซึ่งสัมพันธ์กับการสร้างการศึกษาสมัยใหม่ โครงการพัฒนา การนำประเทศไปสู่ภาวะของ “การพัฒนา” ที่สร้างผลกระทบบทวิถีชีวิต การเรียนรู้และภูมิปัญญาของชุมชนและสังคม การเคลื่อนไหวขององค์ความรู้ด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ การเรียนรู้ปัญหาจากการพัฒนา การปรับเปลี่ยนหรือถอนอุดมการณ์ กฎเกณฑ์ ความรู้เดิม รวมถึงการสร้างขึ้นใหม่บนฐานคิดของการพึ่งพาตนเอง การตระหนักถึงศักดิ์ศรี</p>	- รายวิชาเน้นศึกษาการเคลื่อนไหวของกระบวนทัศน์และความรู้ทางพัฒนศึกษาศาสตร์ โดยนำเอาหลักการศึกษาวงสังคมศาสตร์ อันได้แก่ รัฐศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มนุษยวิทยา สังคมวิทยา และจิตวิทยาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการพัฒนา ซึ่งวิชาเหล่านี้จะสร้างองค์ความรู้ที่เป็นฐานคิดสำคัญของพัฒนศึกษาศาสตร์ ดังนั้น วิชานี้จึงพูดถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และความรู้ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์จากอดีตมาสู่ปัจจุบัน เนื่องจากการพัฒนาไม่ได้เป็นสิ่งที่ตายตัว แต่มีความเป็นพลวัตไปตามบริบทของสังคมความรู้ทางพัฒนศึกษาศาสตร์

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557	เหตุผล
<p>และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวิถีชีวิต การเรียนรู้และภูมิปัญญาของชุมชนและสังคม การเคลื่อนตัวของยุคสมัยของพัฒนศึกษาศาสตร์ไปสู่ยุคสมัยของการเรียนรู้ปัญหาจากการพัฒนา เพื่อปรับเปลี่ยน รื้อถอน อุดมการณ์ กฎเกณฑ์ และความรู้เดิม รวมถึงการสร้างชิ้นใหม่ บนฐานคิดของการพึ่งตนเอง การตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และความยั่งยืน</p>	<p>ของความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียม และความยั่งยืน</p>	<p>จึงได้มาจากการศึกษาและวิจัย รวมถึงการสร้างความรู้จากประสบการณ์ เพื่อสร้างตัวตนของความเป็นพัฒนศึกษาศาสตร์</p>
<p>พฒ 732 การคิดและการแสดงออกเชิงวิพากษ์ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ 3(3-0)</p> <p>พัฒนาทักษะการคิดและการแสดงออกเชิงวิพากษ์ในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา โดยทำความเข้าใจกับวิถีคิด กระบวนทัศน์ ที่อยู่เบื้องหลังความรู้ มโนคติ ทัศนคติ และข้อถกเถียงในเรื่องที่ศึกษา รวมถึงการมองปัญหาใดปัญหาหนึ่งจากมุมมองเชิงทฤษฎี แนวคิดที่แตกต่าง การไม่ยอมจำนนต่อกฎระเบียบ ความรู้วิชาการโดยปราศจากการวิพากษ์ และความกล้าที่จะแสดงทัศนะบนจุดยืนของตนเองอย่างมีเหตุผลและด้วยสำนึกทางจริยธรรม</p>	<p>พฒ 712 สัมมนาการคิดเชิงวิพากษ์ทางพัฒนศึกษาศาสตร์ 3(1-4-4)</p> <p>อภิปรายฐานคิดในการวิพากษ์การพัฒนา โดยเชื่อมโยงกับการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา การทำความเข้าใจกระบวนทัศน์ที่อยู่เบื้องหลังความรู้ มโนทัศน์ ทัศนคติ และข้อถกเถียงในเรื่องที่ศึกษา การไม่ยอมจำนนต่อกฎระเบียบหรือความรู้วิชาการโดยปราศจากการวิพากษ์ และความกล้าที่จะแสดงทัศนะบนจุดยืนของตนเองอย่างมีเหตุผลและด้วยสำนึกทางจริยธรรม</p>	<p>- เน้นการอภิปรายการคิดเชิงวิพากษ์เพื่อให้บัณฑิตสามารถวิพากษ์ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา โดยเน้นประเด็นที่ลึกลงไปในวิถีวิทยาของงานวิจัยด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ ระเบียบวิธีวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหา เพื่อหาทิศทางแนวโน้มของระเบียบวิทยาวិทยาที่เหมาะสมกับงานวิจัยด้านพัฒนศึกษาศาสตร์</p>
<p>พฒ 612 หลุมพรางของสังคมศาสตร์ 4(4-0)</p> <p>วิเคราะห์ข้อจำกัดและหลุมพรางของสังคมศาสตร์ที่สร้างขึ้นบนฐานคิดแบบวิทยาศาสตร์ โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจกับนัยสำคัญของความรู้ที่มีต่อมนุษย์ เป้าหมายและกระบวนการที่คนในยุคสมัยต่าง ๆ สร้างความรู้และทักษะต่าง ๆ ขึ้นมา นับจากยุคสมัยการสร้างความรู้ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม มาจนถึงยุคสมัยการสร้างความรู้ในรูปแบบ</p>	<p>พฒ 721 ปรัชญาทางสังคมศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ 3(3-0-6)</p> <p>ฐานคิด และเป้าหมายของความเป็นศาสตร์ หลักการสำคัญของศาสตร์ สังคมนิยม ประจักษ์นิยม การเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ การใช้วิธีการทดลอง การนิรนัย อุปนัย การลดทอน แยกส่วน และองค์รวม ตามแนวคิดศาสตร์ในสังคมศาสตร์ และการประยุกต์หลักของปรัชญาสังคมศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนาประเทศบน</p>	<p>- ที่ประชุมสภาวิชาการเสนอให้หลักสูตรระดับปริญญาเอกควรมีรายวิชาทางปรัชญา กำหนดวิชาให้ศึกษาปรัชญาที่เน้นความรู้สังคมศาสตร์ให้เป็นแนวในการศึกษา (the conduct of inquires) ฐานความรู้จะศึกษาครอบคลุมแนวทางการศึกษาสังคมศาสตร์ทั้งพฤติกรรมนิยม ปฏิฐานนิยม ปรัชญาการณียนิยม โครงสร้างนิยม รวมทั้งหลังโครงสร้างนิยม หลังจาก</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557	เหตุผล
<p>ของศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในยุคแสงสว่างทางปัญญาของยุโรป การสร้างความรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การจัดระบบความรู้แบบส่วน โดยแบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ การเกิดขึ้นของความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์บนฐานคิดของวิธีคิดแบบวิทยาศาสตร์ ลักษณะสำคัญของสิ่งที่เรียกว่าความรู้แบบวิทยาศาสตร์ และอำนาจความรู้ในการสร้างและหล่อหลอมความคิด ความเชื่อของคนในยุคทันสมัย</p>	<p>ฐานคิดของการพึ่งพาตนเอง และความเป็นธรรมในสังคม</p>	<p>เข้าใจฐานคิดดังกล่าวแล้ว จะมีการนำมาวิพากษ์เชื่อมโยงกับฐานคิดการพัฒนาในสังคมไทย อันเป็นกรอบการมองเพื่อกำหนดทิศทางพัฒนาทั้งเป็นการมองแบบแยกส่วน องค์กรรวม อันเป็นกระบวนทัศน์ที่สังคมไทยปัจจุบันยึดเป็นแนวทางอยู่ การทำความเข้าใจปรัชญาสังคมศาสตร์นี้ยังเป็นฐานในการศึกษา ทฤษฎีทางสังคมอย่างถึงแก่นที่มา ฐานความเชื่อแนวปฏิบัติ และการทำงานทางวิชาการโดยเฉพาะการทำการวิจัย อันเป็นงานวิชาการที่ยึดหลักการตามกระบวนทัศน์ใด ๆ ซึ่งย่อมต้องมีวิธีวิทยาที่นักวิจัยเลือกใช้อย่างเหมาะสม ดังนั้น วิชานี้จึงเป็นการวางรากฐานให้กับวิชาการสัมมนาสังคมศาสตร์กับการพัฒนา และวิชาเกี่ยวกับวิธีวิทยา</p>
<p>พฒ 613 ยุคหลังทันสมัยกับทฤษฎีสังคม 4(4-0) การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์จากยุคทันสมัยสู่ยุคหลังทันสมัย การวิพากษ์และการถอดรหัสทฤษฎีสังคมที่สร้างขึ้นในยุคทันสมัย โดยเฉพาะการรื้อถอนอคติหรือการรังเกียจเดียดฉันท์ในเรื่องเพศภาวะ เชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมของคนส่วนน้อย ความพิการ ความเจ็บป่วย ความชรา รวมทั้งศึกษาทฤษฎีสังคมในยุคหลังทันสมัยที่ได้เปิดพื้นที่ให้กับการศึกษาประเด็นต่าง ๆ เช่น ความหลากหลายทางวัฒนธรรม การรู้เท่าทันบริโภคนิยม การใช้อำนาจผ่านความรู้ เทคโนโลยีในการสร้างตัวตน การละเมิดสิทธิ การทำลายระบบนิเวศ เป็นต้น</p>	<p>พฒ 722 ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ 3(3-0-6) แนวคิดทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ มานุษยวิทยา สำนักโครงสร้างหน้าที่นิยม โครงสร้างนิยม และหลังโครงสร้างนิยม แนวคิดการพัฒนาการเมือง ความทันสมัยทางการเมือง บทบาทของรัฐในการพัฒนา แนวคิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพึ่งพา เศรษฐศาสตร์ทางเลือก เศรษฐกิจพอเพียงแนวคิดจิตวิทยาสังคม และสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การประยุกต์วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์ ประเด็นที่สนใจ และเสนอแนวทางการพัฒนาประเทศที่เอื้อต่อการปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึงการเสริมสร้างความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคมในมิติต่าง ๆ</p>	<p>- พัฒนศึกษาศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโดยเน้นการทำความเข้าใจ/ศึกษาการพัฒนาที่ยืดประเด็นปัญหา เป็นจุดร่วมกันของการบูรณาการความรู้/ ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ อันได้แก่ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา มานุษยวิทยา และสังคมวิทยาที่เกี่ยวกับประเด็นการพัฒนา การบูรณาการความรู้ดังกล่าวเป็นกระบวนการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้อย่างลุ่มลึกและรอบด้าน</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557	เหตุผล
<p>พฒ 623 การสร้างความรู้ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ 4(3-2) การเชื่อมโยงเป้าหมายในการสร้างความรู้ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์กับคำถามการวิจัย การเข้าถึงกระบวนการทัศน์ของการวิจัยที่มีอยู่หลากหลาย เพื่อให้สามารถเลือกวิธีการวิจัยมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เช่น การสร้างทฤษฎีฐานราก การตีความ การวิเคราะห์ทฤษฎี วิธี การทางวงศาวทยา การศึกษาอัตรชีวิตประวัติ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การฝึกปฏิบัติการวิจัยทั้งกระบวนการ</p>	<p>พฒ 812 การวิจัยเชิงคุณภาพทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ 3(2-2-5) การเชื่อมโยงเป้าหมายในการสร้างองค์ความรู้ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ การเลือกใช้วิธีวิทยา การสร้างทฤษฎี ฐานราก การตีความ การวิเคราะห์ ทฤษฎี การศึกษาเรื่องเล่า การศึกษา อัตรชีวิตประวัติ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประเด็นทางสังคมและปรากฏการณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ</p>	<p>- ปรับเนื้อหารายวิชาเพื่อให้มีความหลากหลายของวิธีวิทยา (Methodology) ในการเข้าถึงความรู้ทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ และสามารถเชื่อมโยงวิธีการวิจัย (Method) ที่เหมาะสมกับประเด็นปัญหาของการวิจัยทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ได้</p>
<p>4.3 ปรับคำอธิบายรายวิชา</p> <p>พฒ 521 วิธีวิทยาสำหรับการวิจัยทางด้านสังคม 3(2-2) ฐานคิดของการวิจัยแบบต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการศึกษาประเด็นปัญหาทางด้านสังคม จริยธรรมในการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัยในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม วิธีวิทยาในการวิจัย การทบทวนและวิเคราะห์องค์ความรู้ การเชื่อมโยงความรู้ในเชิงทฤษฎีกับคำถามการวิจัย การออกแบบการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัย</p>	<p>พฒ 731 วิธีวิทยาสำหรับการวิจัยทางด้านสังคม 3(2-2-5) วิธีวิทยาในการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมวิธี การวิเคราะห์องค์ความรู้ การเชื่อมโยงความรู้ในเชิงทฤษฎีมานุษยวิทยา จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา และศึกษาศาสตร์ การออกแบบการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัย</p>	<p>- เป็นรายวิชาที่เพิ่มความสามารถของผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการวิจัย ศึกษาหลักการทั้งแนวทางเชิงปริมาณที่ยึดฐานคิดปฏิฐานนิยม ซึ่งมีแนวทฤษฎีทางสังคมศาสตร์อันสามารถนิรนัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่พิสูจน์ความจริงในบริบทของสังคมไทยได้อย่างเป็นระบบ หรือเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และการวิจัยเชิงคุณภาพที่ยึดวิธีวิทยาหลากหลายแนวทาง รายวิชานี้ ออกแบบเพื่อให้การเรียนการสอนรวมทั้งการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพ เข้าใจกระบวนการวิจัยอย่างลึกซึ้ง เชื่อมโยงขั้นตอนการวิจัยอย่างสัมพันธ์กัน เพื่อสะท้อนว่าผลการวิจัยนั้น มีที่มาจากการทำงานวิชาการที่มีรากฐานทางความรู้และทักษะ ซึ่งต้องการฝึกฝนรู้เรียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและมาตรฐาน</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557	เหตุผล
<p>พฒ 733 ปฏิบัติการภาคสนามทางพัฒนศึกษาศาสตร์</p> <p>3(0-6)</p> <p>การฝึกปฏิบัติการภาคสนามในกระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยกำหนดประเด็นงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและการพัฒนาสังคม เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้และเครื่องมือทางการวิจัยที่ได้ศึกษาไปสู่วิธีปฏิบัติการภาคสนาม ตั้งแต่การจัดทำเค้าโครง การวิจัย การเลือกพื้นที่วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัย</p>	<p>พฒ 811 ปฏิบัติการภาคสนามทางพัฒนศึกษาศาสตร์</p> <p>3(1-6-2)</p> <p>ฝึกปฏิบัติการภาคสนามในกระบวนการวิจัยทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ การกำหนดประเด็นงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและการพัฒนาสังคม การจัดทำเค้าโครงการการวิจัย การเลือกพื้นที่วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์/ตีความข้อมูล การสร้างแก่นของเรื่อง และการนำเสนอผลการวิจัย</p>	<p>- ปรับหน่วยกิตให้มีความชัดเจน ในเรื่องหน่วยกิตการบรรยาย และหน่วยกิตการปฏิบัติ และปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาให้กระชับขึ้น</p>
<p>พฒ 522 สถิติสำหรับการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์</p> <p>3(2-2)</p> <p>ความสำคัญของสถิติในการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ เทคนิคต่าง ๆ ทางสถิติในการวิจัย การสุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล ตระรกะและการให้เหตุผลทางสถิติ และข้อจำกัดของการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสังคม การฝึกใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอรายงาน</p>	<p>พฒ 732 สถิติสำหรับการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์</p> <p>3(2-2-5)</p> <p>วิธีการรวบรวมข้อมูลและระเบียบวิธีทางสถิติสำหรับงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ ทั้งที่มีตัวแปรเดียวและหลายตัวแปร ประเภทของข้อมูล การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การให้เหตุผลทางสถิติ ข้อจำกัดทางสถิติ การใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผล</p>	<p>- ปรับเนื้อหาวิชาโดยเรียงลำดับหลักกระบวนการทางสถิติอันเป็นหลักวิธีการที่ประยุกต์ใช้กับสังคมศาสตร์ วิธีการเครื่องมือทางสถิติซึ่งเป็นการวิเคราะห์ การแปลความหมาย การสุ่มตัวอย่าง ตลอดจนโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล</p>
<p>4.4 เพิ่มหมวดวิชาเลือก</p> <p>-</p>	<p>พฒ 813 สัมมนาวิธีวิทยาด้านพัฒนศึกษาศาสตร์</p> <p>3(1-4-4)</p> <p>อภิปราย วิเคราะห์ประเด็นทางวิธีวิทยาของงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนศึกษาศาสตร์ ประเด็นปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการ</p>	<p>- เพิ่มหมวดวิชาเลือกมากขึ้น และแบ่งตามหมวดวิชา ได้แก่ หมวดพัฒนศึกษาศาสตร์ และหมวดสังคมศาสตร์ เพื่อให้บัณฑิตได้เลือกเรียนในรายวิชาที่สนใจอย่างก้าวหน้าและลุ่มลึกมากขึ้น</p> <p>- เน้นการอภิปราย วิเคราะห์วิธีวิทยาของงานวิจัยทางด้านพัฒนศึกษาศาสตร์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้บัณฑิตสามารถเชื่อมโยงฐานคิดประเด็นสำคัญ และแนวโน้มของงานวิจัยได้อย่างเหมาะสม</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557	เหตุผล
	พัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา และสังคม และแนวโน้มของ ปัญหาทางพัฒนศึกษาศาสตร์	
	พฒ 821 เศรษฐศาสตร์การศึกษา 3(3-0-6) หลักการ แนวคิด และทฤษฎีทาง เศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์มหภาค เน้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการศึกษากับการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ การจัดสรร ทรัพยากร การวางแผนกำลังคนกับการ ลงทุนด้านการศึกษา การจัดการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาทสถาบันการศึกษา กับ ตลาดแรงงาน	- เป็นรายวิชาที่มองความสัมพันธ์ ระหว่างการศึกษา กับเศรษฐกิจ เพื่อ เข้าใจการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะ มิติทางเศรษฐกิจนั้น การศึกษามี บทบาทสำคัญอย่างไร โดยการมอง ดังกล่าวต้องเข้าใจทฤษฎีทาง เศรษฐศาสตร์อันเป็นฐานการใช้ การศึกษาในฐานะกระบวนการเข้าใจ การพัฒนาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา ประเทศอย่างมั่นคง
-	พฒ 822 การศึกษาเพื่อความเป็น พลเมือง 3(3-0-6) หลักการ แนวคิด บทบาท การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ การ สร้างพลังความเป็นพลเมืองผู้รู้คิด คุณธรรมของความเป็นพลเมือง หลักการพื้นฐานของการปกครองใน ระบบประชาธิปไตยและการปกครอง โดยกฎหมาย หลักการของความเป็น พลเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง การเมืองภาคประชาชน และการไร้ความ รุนแรง	- เพิ่มรายวิชาเลือกให้ผู้สนใจการ พัฒนาการศึกษที่สัมพันธ์กับ การเมือง โดยเฉพาะประเด็นทาง การศึกษาในส่วนของความเป็นพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีความ สำคัญสำหรับสังคมประชาธิปไตย ปัจจุบัน ซึ่งประชาชนมีบทบาททาง การเมืองมากขึ้น ปัญหาสังคมมีความ ซับซ้อนมากขึ้นจำเป็นต้องมีประชาชน ที่ฉลาดรู้เข้าใจ และมีสำนึกทาง การเมืองสูง มีคุณธรรมสำหรับการ เป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ในพหุสังคม (plural society)
-	พฒ 823 สัมมนาการศึกษาเพื่อการ พัฒนาระหว่างวัฒนธรรม 3(1-4-4) อภิปรายกลวิธีในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การพัฒนาการศึกษา ระหว่างวัฒนธรรม การทำความเข้าใจ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา เพศภาวะ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สีผิว และอื่น ๆ อันเป็นผลจากกระแส	- เป็นรายวิชาที่เน้นการศึกษาประเด็น การพัฒนา ซึ่งเป็นแนวคิดที่สามารถ ประยุกต์ บูรณาการ องค์ความรู้ทาง สังคมศาสตร์ มาวิเคราะห์ปัญหาใน พื้นที่ต่าง ๆ ท่ามกลางกระแส โลกาภิวัตน์

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557	เหตุผล
	<p>โลกาภิวัตน์ ความร่วมมือ ความขัดแย้ง และการต่อรองของอัตลักษณ์ที่แตกต่างระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์ ประเด็นที่สนใจ และเสนอแนวทางการพัฒนาประเทศที่เอื้อต่อการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างวัฒนธรรม และการเปิดใจยอมรับในความแตกต่างระหว่างมนุษย์</p>	
-	<p>พม 824 สัมมนาวิจัยทางสังคมกับการศึกษาด้านเพศภาวะ 3(1-4-4) อภิปรายปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเพศภาวะ เพศวิถี ประเด็นเรื่องเพศ และการพัฒนาสังคม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเชิงทฤษฎี เน้นทฤษฎีแนวสตรีนิยม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเพศภาวะ การวิเคราะห์ วิพากษ์ประเด็นปัญหา และการเลือกใช้วิธีวิทยาและเทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูล กับโครงการวิจัยหรือปริญญานิพนธ์อย่างเหมาะสม</p>	<p>- ประเด็นเรื่องเพศ เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลายเรื่อง (cross-cutting issue) ในการศึกษาสาขาความรู้ต่างๆ และมีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องให้ศึกษามากมาย รวมทั้งมีวิธีวิทยาเฉพาะในการศึกษา จึงจำเป็นต้องแยกเป็นวิชาเพื่อเปิดโอกาสให้มีการได้ศึกษาอย่างครอบคลุมและลุ่มลึก</p>